

Xəbər
Bu gün
Cahangir
Hacıyevə
hökm
oxunacaq
yazısı səh.12-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 14 oktyabr 2016-cı il Cümə № 227 (6548) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

.Dini ekstremizmlə bağlı cəzalar sərtləşdirilir: 20 il və ya ömürlük həbs!

Bu gün Milli Məclisdə dini etiqad azadlığı haqqında qanunvericiliyə dəyişikliklər müzakirə ediləcək

yazısı səh.6-da

Metroda gediş haqqının yanvarda bahalaşacağı iddiası

yazısı səh.13-da

Qarabağa görə referendum iddiasına hakim partiya dan sət reaksiya gəldi

yazısı səh.7-da

Ev dustağı olan Maşallah Əhmədov danışdı

yazısı səh.10-da

Hakimiyyət ATƏT-lə əməkdaşlığı bərpa edir

yazısı səh.5-da

MDB-nin ən təhlükəsiz ölkəsində yaşayırıq-qədrini bilək...

yazısı səh.11-da

"Beynəlxalq Bank" işi Sankt-Peterburqa çatdı - iş adamının evində axtarış

yazısı səh.12-da

Mərkəzi Bank valyuta hərracları xəbərini yasaqladı-ilginc səbəb

yazısı səh.11-da

Eldar Mahmudovun qatı açılmayan cinayət dosyaları

yazısı səh.12-da

Müsəvat başqanının müavini:

"13 sayılı CM yeganə "zon" dur ki..."

yazısı səh.5-da

"Rusiya təklif verdi, Türkiyə dəstəklədi, Azərbaycan isə..."

KREMLƏ 5 RAYON ANLAŞMASI - ANKARADAN SENSASİYON AÇIQLAMA

Türkiyə XİN rəhbərindən prezidentlərin üçlü İstanbul görüşündən dərhal sonra ilginç Qarabağ bəyanatı; Putinin İrəvan səfəri ərəfəsi isə "Stratfor"dan anlaşmanı şübhə altına alan xəbərdarlıq gəldi...

Əli İnsanovun 50 minə batdı - "qaraj söhbəti" bağlandı

Keçmiş "Basin" küçəsində ona məxsus qarajı qeyr-qanuni satan qadın tanınmış məmurun qızıdır

yazısı səh.10-da

Xalq artistinin insult keçirən aktyor oğlunun ürək dağlayan həyat hekayəsi

yazısı səh.10-da

Cavid Hüseyinovun azadlığa buraxılmasına sət reaksiyalar

yazısı səh.3-da

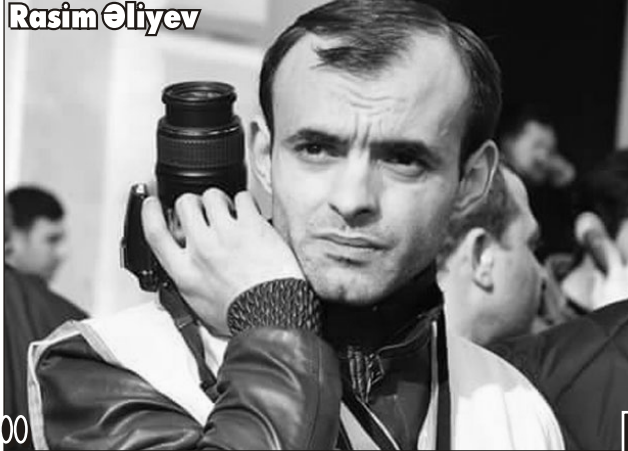

Hacı Əbdül: "Tamerlan Qarayev Qatır Məmmədə demişdi ki..."

yazısı səh.4-da

Ötən ilin yayında döyülərək öldürülən jurnalist Rasim Əliyevin işində təqsirli bilinən futbolçu Cavid Hüseynovun oktyabrın 12-də Bakı Apelyasiya Məhkəməsi tərəfindən azadlığa buraxılması ölkə gündəmini silkələdi. Həbs cəzası 4 ildən 1 il 2 aya endirilən futbolçu barəsində qərar sosial şəbəkələr və mətbuatı iki hissəyə ayırdı.

Rasim Əliyev

faktı deyim. Mərhum 102-yə zəng vurur və döyülməsi barədə xəbər verir. Rasim xəstəxanada olan vaxt Cavid ora gəlir. Həmin vaxt polis əməkdaşları xəstəxanaya gəlir. Mərhumun izahatını alırlar. Rasimin dostu deyir ki, şikayət ərizəsini mən yazdım. Belə olan halda cinayəti bilib xəbər verməmək mədəsi verilə bilərmi? Polis hər şeyi bildiyi halda Cavid nəyi bilib deməmişdi? Qabaqcadan ağır cinayəti bilib gizlətmə ittihamları var. Cavid əvvəlcədən

Gözlənilməz bir qətlin tarixçəsinin gözlənilən sonu

Xalid KAZIMLI

Gözləndiyi kimi də oldu: futbolçu Cavid Hüseynov vaxtından tez azadlığa buraxılması cəmiyyətin ictimai-siyasi fəal kəsimini ikiye böldü. Sosial şəbəkə və peşəkar mediada yazılan qeydlər, yazılar bu xüsusda ikitərəfli açıq-aydın göstərir.

Cavid Hüseynov azadlığa vaxtından gec buraxılışda, ictimai-siyasi fəallar iki cinə ayrılacaq və onların mövzuya dair fikirləri toqquşacaq.

Ona görə ki, işin mayasında ölüm işi var. Həyat məsələsi olmasaydı, mübahisə bu qədər şiddətli olmazdı.

İndi tərəflərdən biri deyir ki, Cavidin heç bir günahı yoxdur, o, ümumiyyətlə həbs və məhkum olunmamalıydı və məhkəmə onu azadlığa buraxmaqda düz edib.

İkinci tərəf isə bildirir ki, Cavid jurnalist Rasim Əliyevin qətlinin sifarişçisidir, ona yüngül cəza verilmişdi, indi də nahaq azad ediblər və bu jurnalistin qanının batırılması deməkdir.

Biz zaman-zaman bu cür situasiyalara düşürük. Bu cür durumlarda tərəflərin hər ikisi özlüyündə haqlı görünür, amma heç biri sonra qədar haqlı olmur.

Konkret bu məsələyə aid olmayan bir situasiya düşünün. İki ana var, gənc övladları söyüş üstündə dalaşmış, bıçaqlaşmış, biri yaralanıb, o biri isə ölüb. Hər iki dərddə ana təbii ki, öz övladını müdafiə edəcək, biri "oğlum nahaq yerə öldürüldü" deyəcək, qatilə ən ağır cəza - ömürlük həbs, bəzən isə qanunvericilikdə olmasa da edam tələb edəcək.

İkinci ana isə "oğlumun heç bir günahı yoxdur, özünü müdafiə edib" deyəcək, oğlunun məhkəmə zalından azadlığa buraxılmasını istəyəcək.

Bu, analıq instinktindən doğan yanaşmadır və öz oğullarını müdafiə edən anaların heç biri haqlı deyil.

Təbii ki, dava əsnasında, münafiqə zəminində dalaşarkən bir nəfərin ölümünə bais olan şəxsə ömürlük həbs verməyəcək, çünki ortada onun təqsirini yüngülləşdirən xüsusatlar (təhqir, özünümüdafiə, ani hiddət, peşmançılıq və s.) var və bunlar qanunvericilikdə nəzərdə tutulub.

Heç qatilin məhkəmə zalından azadlığa buraxılmasından da söhbət gedə bilməz. Çünki ortada ölüm işi var, gənc bir adam amansızlıqla öldürüldü. Deməli, qatil lazımı cəzasını almalıdır.

Bu, məhkəmə sisteminin ədalətli qərarlar çıxardığı ölkələrə aid situasiyadır. Azərbaycanın indiki durumunda oğulları bıçaqlaşmış ailələrin durumu fərqli olardı.

Məsələn, əgər bıçaqlaşma zamanı ölmüş oğlanın atası (əmisə, dayısı) yüksək vəzifəli, imkanlı birdirsə, onda onun işə müdaxiləsi ilə qatil gəncə ən ağır cəza verərdi. (Bilirsiniz, bu cür nümunələr olub, məsələn, Şəmkinin sabiq İH başçısı oğlunu öldürən bir şəxsə ömürlük, digərinə 10 il həbs cəzası verilməsinə nail olmuşdu).

Yaxud əksinə olsaydı, qatilin atası (dayısı, əmisə) yüksək vəzifəli, imkanlı biri olarsa, o zaman o, oğlunun layiq olduğu cəzadan yayınmasını təşkil edər, qatil yüngül cəza ilə canını qurtarar, bir-iki ildən sonra isə sakitcə azadlığa buraxılırdı (Bu duruma dair də xeyli nümunələr tapmaq olar).

İndi gələk konkret Cavid Hüseynovun məsələsinə. O, yetim oğlandır, atası Qarabağ şəhədidir, üstelik əmisə, dayısı yüksək vəzifə daşıyırlar. Bununla belə, Cavid özü tanınmış şəxsdir və onun xətrini istəyən nüfuzlu adamlar var.

Əslində hələ ötən il o məşum hadisə baş verəndə çoxları güman edirdi ki, C.Hüseynov məsuliyyətdən tamamilə yayınılacaq, hər şey hadisəni birbaşa törədənlerin üstünə yüklənəcək. Elə olmadı, Cavid Hüseynov da jurnalistin qətl işi ilə bağlı mühakimə olundu.

Bununla bağlı mediada yazılır, aralıqda danışılırdı ki, bir-iki ildən sonra onu necə azadlığa buraxacaqlar. Bax, bu ehtimal düz çıxdı və özü ilə bərabər gündəmə mübahisə də çıxardı.

Əlbəttə, Azərbaycan məhkəməsinin ədalətinə güvən olsaydı, hamı bu hüquqi münafiqənin müvafiq çözümünü ilə qane olardı. Nə yazıq ki, elə deyil. Ona görə də yeganə oğlunu itirmiş ailə qətlə adı keçən, daha dəqiqi, el dilində desək, qətlə "bais" olan şəxs azad olunmasından narazıdır.

Eyni zamanda C.Hüseynovun ailəsi - onu zülm-zillətlə, yetimçiliklə böyütmüş anası da oğlunun "cinayəti bilib xəbər verməmə" ittihamı ilə cəza çəkməsindən narazıydı. Cəmiyyət və dövlət bu cür hüquqi münafiqələrə "analıq instinkti" ilə yanaşa bilməz. Bütün qərarlar haqq-ədalət prinsipinə maksimum riayət edilməklə çıxarılmalıdır.

Açıqı, bu məsələdə haqqın tam olaraq kimin tərəfində olduğunu təsbit etmək çox çətindir.

Cavid Hüseynovun azadlığa buraxılmasına sərt reaksiyalar

Teyfurə Əliyeva:
"Balamın qatili azadlıqda gəzir"

Bir qisim C.Hüseynovun məlum hadisədə günahının olmadığını iddia edir və onun azadlığa buraxılmasını alqışlayır, azyaşlı qız övladının ona qovuşmasından olan sevinclərini gizlətmirlər. Bunun əksini deyən və futbolçunun azad edilməsini sərt tənqid edən tərəf də var ki, onlar çoxluq təşkil edirlər. Narazı kəsimin əsas argumentləri bir cinayətdə təqsirli bilinən şəxsin bu şəkildə tezliklə azadlığa buraxılmasıdır. Hətta futbolçu azadlığa çıxdıqdan sonra sosial şəbəkələrdə onunla bağlı qarşıdurmalar da yaranıb. Bir tərəf Hüseynovun qız övladına qovuşan fotolarını paylaşır, digər tərəf isə mərhum jurnalistin nişanlısı ilə olan fotosunu paylaşaraq, futbolçunun bir ailənin yeganə oğlan övladını əlindən aldığını, qurulmaqda olan bir ailəni məhv etdiyini bildirirlər.

Öldürülən jurnalistin ailəsi C.Hüseynovun azadlığa buraxılmasını təəssüflə qarşılayıb.

R.Əliyevin anası Teyfurə Əliyeva AzadlıqRadiosuna açıqlamasında bu qərarı "haqsızlıq" adlandırır. "Çox pis oldum. Çox haqsızlıqdır, çox...Həkimləri elə, Cavid belə aradan çıxardılar. Mən qorxu içindəyəm ki, o beş nəfəri də azadlığa buraxacaqlar. Canlı şahidəm ki, oğlum çağırandan Cavid olub. Onun mesajlarından da görünür. Mesajda deyildiyi kimi, çox adam yığılmışdı, yəqin Cavid özü də Bayla gələrdi. Bəlkə özü də həmin ətrafda olub. Balamın qatili azadlıqda gəzir. Balamın qanı yerə qalır. Necə banışmaq olar bununla?"

R.Əliyevin atası Məmmədəli Əliyev BBC-yə açıqlamasında xəbərə hədsiz pis olduğunu, deməyə söz tapmadığını bildirib.

Elçin Şıxlı:
"Xırda bir şey olsaydı, əfv edib azad etmək olardı, amma..."

Mərhum jurnalistin valideynlərinin hüquqlarını müdafiə edən vəkil Əsəbəli Mustafayev isə qərarın gözlənilməz olduğunu qeyd edib: "Bir neçə gün əvvəl mətbuatda Cavid Hüseynov barəsində Apelyasiya Məhkəməsinin ilkin iclas qərarından kasasiya şikayətinin geri götürüldüyü barədə məlumat çıxdı. Elə fikir yarandı ki, bu nahaq yerə baş verməyib. Bu şikayət hansısa məqsədlə verilib və götürülməsində də məqsəd olub".

Ə.Mustafayev Cavid Hüseynovun işində Rasim Əliyevin valideynlərinin zərərçəkmiş kimi tanınmadığını bildirərək qeyd edib ki, tərəf olmadı üçün jurnalistin valideyn və vəkilləri hüquqi müstəvidə heç nə edə bilməz: "Valideynlər ölkə başçısına müraciət edə bilərlər".

Rasim Əliyevin nişanlısı Güler xanım Cavidin məhkəmə zalında gülürüz şəklinə belə reaksiya verib: "Onda (daha sərt ifadə işlədib deyər dərc etmirik-red.) vicdan yoxdur. Olsaydı, dişlərini ağartmaqdan, utanma hissi keçirərdi. Amma belə rahat yaşamaz o. Tezliklə əsl ədalət yapışacaq ayağından onun".

"Ayna-Zerkalo" qəzetinin baş redaktoru Elçin Şıxlı bildirir ki, futbolçunun azad edilməsi saymamazlıqdır: "Hər halda, bu insanın bu və ya digər şəkildə jurnalistin ölümünə baskar olduğunu deyə bilərik. Xırda bir şey olsaydı, əfv edib azad etmək olardı. Amma burada bir jurnalistin ölümündən söhbət gedir. Onun tezliklə azad olunması, hər halda, yaxşı deyil".

Hüquq müdafiəçisi Mirvari Qəhrəmanlı hesab edir ki, Cavid Hüseynov cəzasız buraxılması deyildi: "O, cinayəti bilib

Mirvari Qəhrəmanlı:
"Rasim onun ucbatından öldü"

gizlətməmişdi. Bu zaman cinayətin iştirakçısı olur. Rasim onun ucbatından öldü. Bir idmançı belə çıxır ki, kimisə öldürə, yaxud cinayət hadisəsi törədə bilər və azadlığa buraxılır. Düşünürəm ki, o, kiminsə nəzarəti altında olan idmançıdır. Onun arxasında dayanan güclü qüvvə var. Deməzdim ki, ondan pul alıb buraxıblar. Burada, sadəcə, başqa məsələlər var. Onun azad olunması cəmiyyətə hörmətsizlik oldu. Sosial şəbəkələrdə sevinənlər var. Onlar düşünmürlər ki, bir ana Cavidin ucbatından övladsız qalıb. Cavid azad olunanda Rasimin anasının yanına getməli, üzr istəməli, əllərindən öpməli idi. Amma o, gülə-gülə azadlığa çıxdı. İnsanın mənəvi məsuliyyəti var. Cavid ömrü boyu mənəvi işgəncə altında olacaq, təkilə görəəcək. Nə qədər gec deyil, mətbuat konfransı keçirməlidir. Hər bayramda Rasimin ailəsinə baş çəkməli, hər kəsdən üzr istəməlidir. Bu mənəvi əzabı üzərindən atmalıdır. Hakim bu qərarı verməklə insanlar arasında ciddi ayr-seçkilik yaradı. Çünki eyni cəza ilə olan insanlar hazırda həbsdədir. Cavid heç zaman müdafiə etmək fikrində olmamışam. Çünki mən də anayam".

C.Hüseynovun vəkili Adəm Məmmədov ədalətin tam bərpa olunmadığını bildirdi: "Cavidin 1 il 2 aydan çox həbsdə qalmasını qanunsuz hesab edirik. Səbəylər Rayon Məhkəməsinde jurnalistlər prosesə buraxılmırdılar. Vəsətət qaldırdım ki, məhkəmə açıq keçirilsin. Bütün cəmiyyətin və Rasimin həmkarlarının həqiqətərin üzə çıxarılmasının şahidi olmalarını istədim. Əmin idim ki, Cavid günahsızdır. Bir

Adəm Məmmədov:
"Bilmədən kimisə suçlamaq ədalətsizlikdir"

ağır cinayəti necə bilirdi? Tərəflər arasında küçə davası olub. Cavid bilirdi ki, bunlar dalaşacaq, Rasim xəsarət alacaq. Rasimə Allah rəhmət eləsin. Rasimin anası deyirdi ki, oğlum Cavid görüşə çağırılıb. Amma yazışmalar üzə çıxdı və məlum oldu ki, Cavid heç zaman onu görüşə çağırmayıb. Ad çəkmək istəmirəm, amma işin içində olan bir şəxs deyirdi ki, qarşı tərəf də bu işin bəraət qazanmalı olduğunu bilir. Azərbaycanda ən ədalətli hakimlər İlham Həsənovdur-ədalətli öldüyünə görə 65 yaş tamam olanda 5 il belə artırmadılar-bir də Namiq Cəfərovdur. Aparsınlar bu işi onların yanına. İnandırırım ki, bundan sonra Cavid bir gün də həbsdə saxlamazdılar. Bunu tam məsuliyyətimlə deyirəm. Bu sıradan bir iş deyil. Əgər Cavid günahkar olsaydı, cəmiyyətin qarşısına bu qədər getməzdim. Çox tənqidlərə tuş gəlirəm. Həqiqət olmasaydı, onu bu şəkildə müdafiə etməzdim. Gecə-gündüz çalışırdım. Bu cinayət işində davam edənlərin yaşları 21-23 arasındadır. Bu yaşda olanlar nə bilir ki, jurnalist kimdir? Bu cür söhbətləri adətən gənclər edirlər. Onlara haqq qazandırmıram, layiqli cəzalarını aldılar. Sadəcə, ikisi günahsız idi. Onlar həтта davanı sənədləndirib, mərhuma əlavə zərbələr vurmağa imkan verməyiblər. Amma onları məsuliyyətə haqsız olaraq cəlb etdilər. Cavidin həbsi əsassız idi. Kim şübhəlidirsə, cinayət işinin materiallarını göndərim. Bilmədən kimisə suçlamaq ədalətsizlikdir. Cavid kimdir ki, nəse sifariş də etsin, sadəcə, futbolçudur. Rasimin valideynlərinə başsağlığı veririk".

□ Cavanshir ABBASLI

ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Hüquqları Bürosunun (DTİHB) direktoru Mixael Link oktyabrın 12-13-də Azərbaycanda səfərdə olub. Səfər çərçivəsində Mixael Link Mərkəzi Seçki Komissiyasının sədri Məzahir Pənahovla, Milli Məclisin sədr müavini, İnsan Hüquqları Komitəsinin sədr müavini Bahar Muradova və digər rəsmi şəxslərlə görüşlər keçirib.

Mərkəzi Seçki Komissiyası Katibliyinin Media və ictimai əlaqələr şöbəsinə verilən məlumatla görə, ATƏT/DTİHB-nin direktoru MSK ilə qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığı davam etdirmək və daha da inkişaf etdirmək istədiklərini bildirib. M. Pənahov diqqətə çatdırıb ki, MSK beynəlxalq qurumlarla əməkdaşlığa hər zaman açıqdır və bu münasibətlər Azərbaycanda seçki praktikasının daha da təkmilləşdirilərək hazırkı inkişaf səviyyəsinə çatmasında mühüm əhəmiyyət kəsb edir. O, Azərbaycanda hazırda mövcud olan hərtərəfli şərait və demokratik mühitin seçkilərin də azad, ədalətli və şəffaf keçirilməsinə geniş imkanlar yaratdığını söyləyib.

M.Link M. Pənahovu bu ilin noyabr ayında Vyanada keçiriləcək seçki məsələlərinə həsr olunan tədbirə dəvət edib.

ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Haqları Bürosunun direktorunun Bakıya səfəri və keçirilən görüşlərdə seçki məsələlərində əməkdaşlığı daha da gücləndirmək, əlaqələri artırmaq istəyində olduğunu deməsi, Azərbaycan rəsmilərinin də əməkdaşlığa hazır olduqlarını bildirməsi son illərdə qırılan münasibətlərin bərpa olunacağı ehtimalını artırıb.

Xatırladaq ki, ATƏT DTİHB ilə Azərbaycan hökumətinin münasibətlərində gərginlik 2010-cu ilin 7 noyabr parlament seçkilərindən sonra başlanmışdı. Qurumun seçkilərin nəticələrini şübhə altına alan hesabat yayması rəsmi Bakının narazılığına səbəb olmuş və müşahidə missiyası qərəzdə ittiham olunmuşdu. Başlanan gərginlik ATƏT/DTİHB-nin 2015-ci ildə keçirilən parlament seçkilərinə müşahidəçi göndərməkdən imtina etməsi ilə nəticələndi. Büronun direktoru Mixael Link bildirmişdi ki, Azərbaycan tərəfdən tətbiq edilən məhdudiyətlərə görə bu addımı atmağa məcbur olublar: "Müşahidəçilərin sayına Bakının qoyduğu məhdudiyətlər effektiv və etibarlı seçki müşahidəsi aparmağa imkan vermir. Ona görə də təəssüf ki, biz ümumilikdə bu seçkiyə müşahidəçi göndərməmək qərarına gəldik. Azərbaycan hakimiyyətinin müşahidəçilərin sayına qoyduğu inadlı məhdudiyətlər bu ölkənin ATƏT qarşısında öhdəliklərinə və Büronun müşahidə missiyasının mandatına ziddir".

2015-ci ilin iyunun 4-də isə Azərbaycan hökuməti ATƏT-in Layihələr Koordinatorluğunun Bakıda fəaliyyəti üçün zərurət olmadığını əsas göstərərək ATƏT arasında bağlanmış "ATƏT-in Bakıda Layihələr Koordinatorluğu haqqında qarşılıqlı anlaşma Memorandumu"nu qüvvədən

düşmüş elan etdi. Ardınca da ATƏT-in Bakı ofisinin fəaliyyəti dayandırıldı. ATƏT DTİHB direktorunun bugünlərdə Bakıya səfəri və verilən bəyanatlar isə münasibətlərin bərpası istiqamətində çalışmalara başladığını deməyə əsas yaradır. "Turan" informasiya agentliyinin direktoru Mehman Əliyev hesab edir ki, hakimiyyət son illərdə münasibətlərə son qoyulan beynəlxalq təşkilatlarla münasibətlərin bərpasına çalışır. Qərbin yardımını əldə etmək üçün

Hakimiyyət ATƏT-lə əməkdaşlığı bərpa edir

Münasibətlərin bərpasının arxasında dayanan ilginclik səbəblər

Mixael Link

düşmüş elan etdi. Ardınca da ATƏT-in Bakı ofisinin fəaliyyəti dayandırıldı.

ATƏT DTİHB direktorunun bugünlərdə Bakıya səfəri və verilən bəyanatlar isə münasibətlərin bərpası istiqamətində çalışmalara başladığını deməyə əsas yaradır.

"Turan" informasiya agentliyinin direktoru Mehman Əliyev hesab edir ki, hakimiyyət son illərdə münasibətlərə son qoyulan beynəlxalq təşkilatlarla münasibətlərin bərpasına çalışır. Qərbin yardımını əldə etmək üçün

ATƏT kimi qurumlarla münasibətlərin bərpası zərurəti meydana çıxıb: "Avropa Parlamentinin nümayəndə heyəti referendumdan öncə Bakıya səfər etdi və Azərbaycan prezidenti onları qəbul elədi. Keçirilən görüşlərdə Azərbaycanın nümayəndə heyətinin Avropa Parlamentində fəaliyyətinin bərpası məsələsi müzakirə olundu. Azərbaycan hakimiyyətinin Avropa Parlamenti və ardınca da ATƏT-lə münasibətləri bərpa etmək istəyində olduğu son vaxtlar müşahidə edilir. Bu da ondan irəli gəlir ki,

hökumət ağır vəziyyətdədir, Qərbdən yardımlar istəyirlər. Qərb də bu yardımları ancaq Qərdə demokratik prosesin getməsi çərçivəsində mümkün sayır. ATƏT-in Bakı ofisinin bərpası, ATƏT-lə normal münasibətlərin qurulması da şərtlər kimi Azərbaycan hökumətinin qarşısında qoyulub. ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Haqları Bürosunun rəhbərinin gəlişi də Azərbaycan tərəfinin təşəbbüsüdür. Çünki münasibətləri yaxşılaşdırmaq istəyirlər. Hökumət yardım almaq istəyir, bu istəyini həyata keçirməkdən ötrü Qərblə, beynəlxalq təşkilatlarla yenidən münasibətləri bərpa etməyin vacibliyini bilirələr".

M.Əliyev vurğuladı ki, hökumət ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Haqları Bürosu ilə münasibətlərin bərpasını növbədənənar seçkilərdə bu qurumun müşahidəçilərinin iştirakını təmin etmək üçün istəmir: "Azərbaycan hakimiyyəti eger növbədənənar seçkilərə ge-

dəcəklərsə, bu seçkiləri də referendum kimi sakit, mümkün qədər az beynəlxalq müşahidəçilər olmadan keçirməyə çalışacaq. Mən hesab eləmirəm ki, hakimiyyətə ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Haqları Bürosunun müşahidə missiyasının gəlib burada prezident seçkilərini izləməsi lazımdır. İndiki vəziyyətdə hakimiyyətə bu lazım deyil. Gələcəkdə isə bu lazım olacaq. Gözlənilir ki, yaxın aylarda növbədənənar seçkilər olacaq. Qərb də bu seçkilərə çox aktiv şəkildə müdaxilə eləməkdə, seçki prosesini ciddi nəzarətdə saxlamaqda maraqlı deyil. Qərb hətta maraqlıdır ki, növbədənənar seçkilər texniki bir seçki kimi tez keçirilsin və məsələ sakit həll olunsun və bundan sonra islahat prosesləri başlansın. İslahatlar isə siyasi və iqtisadi sahədə olacaq. Odur ki, ATƏT-in müşahidəçiləri bu seçkilərdən sonrakı dövrlərdə keçiriləcək seçkiləri izləyəcəklər".

□ Etibar SEYİDAĞA

"13 sayılı CM yeganə "zon"dur ki..."

Rəsmi qurum cəzaçəkmə müəssisəsi barədə yayılan xəbəri təkzib etdi; azadlığa çıxan Müsavat başqanının müavini bir vaxtlar cəza çəkdiyi həbsxana haqda danışdı

Bir neçə gün öncə 13 sayılı cəzaçəkmə müəssisəsinə xüsusi təyinatlılar yeridilməsi barədə məlumat yayıldı. 13 sayılı "zon"da baş verən xəbərin ardından Ədliyyə Nazirliyi Penitensiar Xidmətdə kadr dəyişikliyi baş verdi. Xidmətin Tərtibə İşinin Təşkilat İdarəsinin rəisi, ədliyyə polkovniki Rafiq Ramzanov öz ərazisi ilə tutduğu vəzifədən azad edildi.

Maraqlıdır ki, yayılan xəbər günlərdir mətbuatın diqqətində olmasına baxmayaraq, aidiyyəti qurumlar hadisə ilə bağlı susqunluq nümayiş etdirirlər. Araşdırma aparılıbsa belə, ictimaiyyətə bu barədə məlumat verilmir. Doğrudur, xəbər yayılan kimi Ombudsman Aparatının açıqlaması olub. Qurumun İsgəncələrin qarşısını alınması şöbəsinin müdiri,

Milli Preventiv Qrupun rəhbəri Rəşid Rumzadə araşdırma aparıldığını bildirib: "Penitensiar Xidmətin 13 sayılı cəzaçəkmə müəssisəsinə xüsusi təyinatlıların yeridilməsi haqda xəbəri mətbuat vasitəsilə öyrənməmişik. Hazırda sözügedən hadisə ilə və ehtimal edilən isgəncənin olub-olmaması haqda araşdırmalar aparırıq. Ombudsman Elmira Süleymano-

vaya bu haqda mürəzə olunub və məsələ tərəfimizdən araşdırılır. Araşdırmanın nəticələri ilə bağlı mətbuata açıqlama verəcəyik" - deyərək, o bildirib. Bu açıqlamanın üzərindən günlər keçib, amma Ombudsman Aparatının hələ də apardığı araşdırma ilə bağlı rəsmi mövqeyi yoxdur.

Məsələ ilə bağlı Ədliyyə Nazirliyinin Penitensiar Xidməti ilə əlaqə saxladıq. Qurumun mətbuat xidmətinin rəhbəri Mehman Sadıqov 13 sayılı "zon"la bağlı yayılan xəbərləri təkzib etdi: "Orada nə əməliyyat keçirilib, nə xüsusi təyinat-

lılar olub, nə də bir problem yaşanıb. Orada heyət öz axarı ilə daxili intizam qaydalarını qorumaqla gedir. Heç bir problem yoxdur. Şərait tam nəzarət altındadır".

Ədliyyə Nazirliyinin yanında Xüsusi Komitənin üzvü olan Zəliyyə Tahirova onlara araşdırma aparılması üçün müraciətlərini olmadığını söylədi: "Bizlərə müraciət olmadı, indi kimlərə məlumat verək? Yazılı formada müraciət olur, sonra araşdırma aparılır. Siz, mən, yaxud başqa birisi nəse deməklə söz-söhbət gedir, ortada isə heç nə yoxdur. Araşdırma o zaman gedə bilər ki, yazılı formada müraciətlər olar".

Qeyd edək ki, 2 il öncə 14 sayılı cəzaçəkmə müəssisəsində də buna bənzər hadisə-

lər yaşanmışdı. O zaman da bir çox məhbusa qarşı fiziki zorakılığa əl atılmışdı.

Həm 13, həm də 14 sayılı cəzaçəkmə müəssisələrində cəza çəkən və oktyabrın 5-də azadlığa buraxılan Müsavat başqanının müavini Fərəc Kərimli bu hadisələrin nədən baş verməsi barədə bunları dedi: "13 sayılıda məişət şəraiti çox ağırdır. Azərbaycanda yeganə həbsxanadır ki, orada yer asfalt deyil. Yağış yağanda "zon" bataqlığa çevrilir. Bir dəfə yağış yağsın, uzun müddət "zon" ərazisi gölməçələr içərisində olur. Tək orada deyil, digər cəzaçəkmə müəssisələrində də məhbuslar daim yeməkdən şikayətləniblər. Havalər soyuyanda istilik sistemi bərhad vəziyyətdə olur. 13 sayılıda əvvəl başqa reis

var idi, sonradan yenisi gəldi. Təzə rəhbərlikdən xəbərim yoxdur, çünki başqa yerə köçürüldüm. Bunu bilmədən münasibət bildirməyim düzgün olmazdı. Mən orada olduğum müddətdə məhbuslar arasında narazılıq var idi. Ora razı qalınacaq həbsxana deyildi. İki il əvvəl 14 sayılı "zon"da bu tipli hadisə baş verəndə orada deyildim. Amma sonradan ora gedəndə məlumatım oldu. Xüsusi təyinatlılar adətən həbsxanaya bu şəkildə daxil olanda isgəncələr olur. Məhbuslar bu barədə danışdırlar. Məhbusların deyiyinə görə, 2014-cü ildə adları siyahıda olan məhbusları cəzaçəkmə müəssisəsindən aparıblar. Yeni bütün məhbuslara qarşı zorakılıq tətbiq olunmayıb. Rəhbərliyin siyahısı olur, orada konkret şəxslərin aparılıb isgəncələrə mürəzə qalmaları göstərilir. Məhbusları sıraya düzürlər, konkret adlar çəkilir, həmin şəxslər də sıradan çıxırlar və onları da xüsusi təyinatlılar aparırlar. İki il öncə 14 sayılıda əksər şəxslərə əl vurulmayıb. Əvvəldən rəhbərliyin məhbuslar arasında "qara siyahı"si olur. Belə hadisələr olanda da həmin siyahıda olanlar xüsusi münasibət görürlər".

□ Cavansir ABBASLI

Oktabrın 13-də Milli Məclisin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu, İctimai birliklər və dini qurumlar komitələrinin birgə iclasında Cinayət Məcəlləsinə dini etiqad azadlığı haqqında qanunvericiliyin pozulması halları ilə bağlı təklif edilən dəyişikliklər müzakirə edilib.

Bununla bağlı Cinayət Məcəlləsinə yeni 167-1.4 maddəsinin əlavə edilməsi təklif olunur. Təklif olunan maddəyə əsasən, dini düşmənçilik, radikalizm və ya fanatizm zəminində şəxsi hər hansı dinə (dini cərəyana) etiqad etməyə, o cümlədən dini ayin və mərasimləri yerinə yetirməyə, dini ayin və mərasimlərdə iştirak etməyə, habelə dini təhsil almağa məcbur edən şəxslər 7000 manatdan 9000 manata qədər cərimələnəcək və ya 2 ildən 5 ilədək müddətə azadlıqdan məhrum ediləcək. Maddə 167-1.2.-ə təklif edilən dəyişikliyə görə, şəxsi hər hansı dini quruma üzv olmağa məcbur etmə və ya şəxsin üzv olduğu dini qurumdan çıxması na mane olma 5 min manatdan 10 min manata qədər cərimə və ya 5 ilə qədər azadlıqdan məhrum etmə ilə cəzalandırılacaq. Azərbaycanda dini fanatizm və dini düşmənçilik zəminində hakimiyyətin zorla ələ keçirilməsi, konstitusiyaya quruluşunun zorla dəyişdirilməsi və ərazi bütövlüyünün parçalanmasına xüsusi cəzalar, o cümlədən ömürlük həbs cəzası təklif olunur. Cinayət Məcəlləsinə salınması təklif edilən 278.2 maddəsinə əsasən,

Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası quruluşunun, o cümlədən onun dünyəvi xarakterinin zorla dəyişdirilməsinə və ya ərazi bütövlüyünün parçalanmasına, yaxud hakimiyyətin zorla ələ keçirilməsinə yönələn hərəkətlərin dini düşmənçilik, dini radikalizm və ya dini fanatizm zəminində törədilməsi 15 ildən 20 ilədək müddətə azadlıqdan məhrum etmə və ya ömürlük azadlıqdan məhrum etmə ilə cəzalandırılır. Layihələr Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə edilib.

Azərbaycanda dini ekstremizm əleyhinə xüsusi əməliyyat aparıldıqda, həmin əməliyyatın aparılma zonasında dini ekstremizm əleyhinə xüsusi əməliyyat apararaq orqanın göstərişi əsasında qazın, işığın, suyun verilməsi dayandırılı, rabitə xidmətləri məhdudlaşdırıla bilər.

“Dini etiqad etməyə məcbur etməklə bağlı Cinayət Məcəlləsinə təklif olunan dəyişikliklər düzgün anlaşılmalıdır. Söhbət burada kiminsə əlinə ələm götürüb pul yığmağa, yaxud saqqal saxlamağa məcbur etmək kimi əməllərdən gedir”.

Bunu Milli Məclisin (MM) Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu, İctimai birliklər və dini

Dini ekstremizmlə bağlı cəzalar

sərtləşdirilir: 20 il və ya ömürlük həbs!

Bu gün Milli Məclisdə dini etiqad azadlığı haqqında qanunvericiliyə dəyişikliklər müzakirə ediləcək

qurumlar komitələrinin oktyabrın 13-də keçirilən birgə iclasında İctimai birliklər və dini qurumlar komitəsinin sədri Siyavuş Novruzov deyib. O bildirib ki, kimsə dini ritual yerinə yetirirsə, üzərində dini nişan varsa, yaxud evdə namaz qılır,

dini ayin icra edirsə, bu qadağaların onlara daxli yoxdur. (APA) Xaricdə İslam dini ilə bağlı təhsil alanların Azərbaycanda dini mərasimləri idarə etmələrinə qoyulan qadağa haqda da danışıq komitə sədri bunları deyib: “Azərbaycanda

Bakı İslam Universitetində, Bakı Dövlət Universitetinin İlahiyat fakültəsində dini təhsil verilir. Ancaq bizdə xristian və yəhudi dinləri ilə bağlı dini təhsil verən mərkəz yoxdur. Ona görə də biz qadağanı məhz xaricdə İslam dini ilə bağlı təhsil alanların mərasim aparmalarına qoymuşuq. Onu da nəzərə almaq lazımdır ki, qanunun geriyyə qüvvəsi yoxdur. Yeni, söhbət qanunun qəbulundan sonra xaricdə təhsil alanlardan gedir. Ola bilər ki, həmin insan savadlıdır, amma təhsil aldığı ölkənin müəyyən orqanları ilə əlaqədə olub. Dini mərasimləri vətəninə, ölkəsinə, xalqına bağlı olan insanlar idarə etməlidir”.

Gununesi.info xəbər verir ki, bununla bağlı Milli Məclisin (MM) Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin və İctimai

birliklər və dini qurumlar komitəsinin birgə iclasında “Qaz təchizatı haqqında”, “Elektronika haqqında”, “Su təchizatı haqqında”, Telekommunikasiya haqqında” qanunlarına dəyişiklik layihələri müzakirə çıxarılib.

Dəyişiklik layihəsinə əsasən, dini ekstremizm əleyhinə xüsusi əməliyyat aparıldıqda, həmin əməliyyatın aparılma zonasında dini ekstremizm əleyhinə xüsusi əməliyyat apararaq orqanın göstərişi əsasında məhkəmə qərarı ilə qazın, işığın, suyun verilməsi dayandırılı, rabitə xidmətləri məhdudlaşdırıla bilər. Layihə MM-in plenar iclasına tövsiyə olunub. Qeyd edək ki, parlamentin növbəti iclası bu gün (14 oktyabrda-E.) keçiriləcək.

□ E.PASASOY

Ankara-Moskva

anlaşmasının pərdəarxası

Və ya Türkiyəni rus-sovet işğalından qorumuş NATO-nun bu gün alternativini varmı? **Şahin Cəfərli**: “Türkiyə və Rusiya maksimum yaxınlaşa bilər, amma...”

“Türkiyə-ABŞ münasibətlərində soyuqluq yarıdan 2 ciddi problem var: biri iki ölkənin Suriya probleminin tərkib hissəsi olan kürd məsələsinə yanaşmalarının diametral şəkildə fərqlənməsi; ikincisi isə Fətullah Gülen məsələsidir”. Politoloq Şahin Cəfərli bu fikirləri “Yeni Müsavat”-a Türkiyə-Rusiya anlaşmasından, əldə olunan razılıqların fonunda Ankaranın Vaşinqtonla münasibətlərində yaşanan soyuq münasibətləri şərh edərkən söylədi.

Türkiyə-ABŞ münasibətlərindəki gərginliyin səbəblərinə toxunan ekspert xatırladı ki, Türkiyə Suriyanın şimalında kürd zolağının yaranmasının və perspektivdə həmin ərazidə İraqın şimalındakına bənzər şəkildə dövlət strukturlarının ortaya çıxmasının qəti əleyhinədir: “ABŞ isə Suriya kürdlərindən öz məqsədləri üçün istifadə edir. Bölgəyə böyük hərbi kontingent göndərmək istəməyən Obama administrasiyası İŞİD-ə qarşı mübarizədə PYD-YPG qruplaşmasından yararlanır. Vaşinqton bu məntiqə əsaslanır ki, eger bizim maraqlarımız üçün ölməyə hazır qüvvə varsa, biz ondan niyə istifadə etməyək? Belə görünür ki, ABŞ bu siyasətindən vaz keçməyəcək. Prezidentliyə ən şanslı namizəd Hillari Klintonun son teledebatda səsləndirdiyi fikirlər də bunu göstərir. Bu isə o demək-

dir ki, Türkiyə ilə ABŞ arasında fikir ayrılığı və soyuqluq davam edəcək”.

Fətullah Gülen ətrafında yaşanan gərginliyə gəldikdə, Ş.Cəfərli bildirdi ki, Türkiyənin ısrarlı mürciətlərindən sonra Vaşinqton bu məsələ ilə əlaqədar hüquqi prosedurlara başlayıb, tərəflər arasında ədliyyə nazirlikləri və hüquqşünaslar səviyyəsində danışıqlar gedir: “Lakin ABŞ administrasiyasının bu barədə yekun qərarı siyasi hakimiyyətin yox, məhkəmənin verəcəyini vurğulaması Türkiyə tərəfini qane etmir. Bu məsələnin qısa zamanda həllini tapmayacağı ortadadır və problemin uzanması münasibətlərə heç də müsbət təsir göstərməyəcək”.

Politoloq indiki mərhələdə Ankara və Moskva arasında əlaqələrin sürətlə bərpa olunmasını da təsadüf saymır: “Suriya məsələsində maraqlarının

Şahin Cəfərli

ABŞ tərəfindən nəzərə alınmadığını gören Türkiyə qonşu ölkədə öz milli təhlükəsizliyinə təhdid saydığı durumun yaranmasına yol verməmək üçün alternativlərə yönəlməyə məcburdur. Rusiya ilə əlaqələrin sürətlə bərpa olunmasının əsas səbəbi budur. Türkiyə kürd zolağının əngəllənməsi və Suriyanın şimalında bufer zonasının yaradılması məsələsində Rusiyanın dəstəyinə ümid edir. Moskva isə əvəzində Ankaranın Hələbdəki müxalif qüvvələrə silah-sursat yardımını dayandırmasını istəyir. Kreml və Əsəd rejiminin məqsədi bu ilin sonu-

na qədər Hələbi tam nəzarətə götürməkdən ibarətdir. Şübhə yoxdur ki, Ərdoğan-Putin görüşündə bu məsələlər geniş müzakirə olunub, razılıq əldə edilib-edilmədiyi haqda hələlik məlumat yoxdur. Türkiyə tərəfinin Rusiyanın irəli sürdüyü “Türk axını” layihəsinə dəstək verməsi də məhz siyasi səbəblərlə əlaqədardır və bunun əvəzində Ərdoğan Suriyada hərəkət sərbəstliyi əldə etmək istəyir”.

Lakin bununla belə, Ş.Cəfərli hesab edir ki, Rusiya-Türkiyə yaxınlaşmasından çox uzağa gedən və dərin geosiyasi nəticələr çıxarmaq doğru olmaz:

“Əvvəla, bu yaxınlaşma ilk dəfə baş vermir, təyyarə hadisəsinə qədər iki ölkə münasibətləri çox yüksək səviyyədə idi və tərəflər hazırda həmin səviyyəni bərpa etməklə məşğuldur. İkincisi də, Türkiyənin ABŞ-dan, Qərb blokundan qopması elə də asan məsələ deyil, bu, siyasi-iqtisadi-təhlükəsizlik sahələrində kardinal siyasət dəyişikliyi və geosiyasi zəlzələ demək olar. Türkiyə Avropa Birliyi üzvlüyünə rəsmi namizəddir və NATO-nun üzvüdür. Türkiyənin Qərb dünyası ilə bütün sahələrdə çox sıx və möhkəm əlaqələri var. Bu ilin sentyabr ayına olan məlumata əsasən Türkiyənin xarici ticarətində Avropa Birliyi ölkələrinin payı 51% təşkil edib. AB üzvü olmayan Avropa dövlətlərini, ABŞ-ı və Kanadani də əlavə etsək, Türkiyənin xarici ticarətində Qərbin payının 70 faizdən çox olduğunu görərik. Bu, çox böyük rəqəmdir və Türkiyədəki heç bir hökumət bu əlaqələrə zərər verəcək addımlar atmaz. Elə Bundeştaqın qərarından sonra Ankaranın reaksiyası buna misaldır. Türkiyə Almaniya ilə iqtisadi əlaqələrə ziyan vuracaq hər hansı addım atmadı, çünki Almaniya Türkiyənin 1 saylı ticarət tərəfdaşdır”.

Politoloq görə, digər önəmli istiqamət hərbi-təhlükəsizlik sahəsidir: “Türkiyə NATO kimi dünyanın ən güdrətli hərbi-siyasi ittifaqının üzvüdür. İkinci Dünya müharibəsindən sonra Türkiyəni rus-sovet işğalından qorumuş NATO-nun bu gün alternativini varmı? Türkiyə bu ittifaqı tərk edərsə, təhlükəsizlik təminatını haradan, kimdən alacaq? Türkiyə bir çox müasir silah sistemlərini Amerikadan alır. Bununla bağlı ən yeni məlumatı qeyd edim: bugünlərdə Türkiyənin 750 milyon dollarlıq sövdələşmə çərçivəsində ABŞ-ın “Boeing” şirkətinə sifariş verdiyi 11 ədəd “CH-47

Chinook” ağır hərbi-nəqliyyat helikopterlərinin 6-sı Türkiyəyə çatdırılıb. Türkiyə həm də ABŞ və digər NATO ölkələri ilə birlikdə yeni nəsil “F-35” hərbi təyyarələrinin istehsalı layihəsinin iştirakçısıdır ki, bu da çox bahalı, eyni zamanda Türkiyə hərbi aviasiya parkının yenilənməsi, modernləşdirilməsi baxımından strateji əhəmiyyətli layihədir. Yeni, bu münasibətlər uzunmüddətlidir və qısa zamanda qırılması mümkün deyil”.

Türkiyədə Qərbə alternativ ittifaqın yarandığı barədə iddiaları bölüşməyən Ş.Cəfərli bu fikirdədir ki, Rusiya nə iqtisadi, hə də təhlükəsizlik sahələrində Qərbin alternativini ola bilməz: “Düzdür, Rusiya Türkiyə üçün əsas enerji tədarükçüsüdür, lakin hazırda dünya enerji bazasında yaranmış vəziyyəti nəzərə aldıqda, bu əməkdaşlığa Rusiyanın daha çox ehtiyac duyduğunu anlamaq çətin olmaz. Rusiya bazarlar uğurunda rəqabətin kəskinləşdiyi bir dövrdə öz təbii qazına müştəri axtarır və bu baxımdan Türkiyə çox dəyərli bir tərəfdaşdır. Türkiyə gələcəkdə Rusiya qazını şimali İraq, İsrail və hazırda bazarda fəallaşmış sıxılmış maye qaz tədarükçülərinin hesabına azaltmaq imkanlarına malikdir və Moskva bunu yaxşı anlayır. Türkiyə və Rusiya maksimum yaxınlaşa bilər, amma unutmaq olmaz ki, bu ölkələrin uzunmüddətli regional maraqları heç də üst-üstə düşmür. Hətta hazırda iki dövlətin əməkdaşlıq sahəsi olan Suriyanın gələcəyi ilə bağlı məsələdə də tərəflər fərqli düşüncüdür. Bundan başqa, Qara dənizdə və Qafqazda Rusiyanın güclənməsi Türkiyənin maraqlarına tamamilə ziddir. Bütün bu səbəbləri nəzərə alaraq mən Türkiyə-ABŞ (Qərb-red.) münasibətlərində qırılmanın baş verəcəyinə inanmıram”.

□ E.PASASOY

Azərbaycan gündəminin önəmli mövzusu və ölkənin əsas problemi olan Qarabağla bağlı növbəti məlumatlar yayılıb. Belə ki, dünən Türkiyənin xarici işlər naziri Mövlud Çavuşoğlu Ermənistanın Azərbaycanın işğal olunmuş beş rayonunu qaytarması məsələsinin gündəmdə olduğunu, hətta bununla bağlı müəyyən anlaşma əldə edildiyini bildirib.

Qarabağa görə referendum iddiasına hakim partiyadan sərt reaksiya gəldi

Xatırladaq ki, yay aylarında da Qarabağ məsələsinin mərhələli yolla, 5+2 formulu ilə həll olunacağına dair ümidverici bəyanatlar verildi. Lakin sonradan Rusiya danışıqları ilə bağlı intensivliyi azaldı və Ermənistanın günahı ucubatından bölgədə hərbi ritorika önə keçdi. Lakin Ankara-Moskva anlaşmasının ardınca bu məsələnin yenidən gündəmə gəlməsi suallar doğurur.

Belə yanaşmalar da var ki, Azərbaycanda Qarabağa görə referendum keçiriləcək. Ölkə prezidentinin bağlı qapılarda Azərbaycana təzyiqlərin olduğu barədə bəyanatından sonra belə yanaşmalar səslənir ki, referendumda Dağlıq Qarabağın Azərbaycanı qoruyub saxlamasına "yox" cavabının verilməsi həm də danışıqlarda prezidentin mövqelərini gücləndirə bilər.

Bu arada Milli Məclisin deputatı Vahid Əhmədov yaradılacaq vitse-prezidentlik institutu ilə bağlı öz fikirlərini səsləndirib. "Belə hesab edirəm ki, vitse-prezidentlərdən biri Qarabağla məşğul olmalıdır. Bu, beynəlxalq aləmdə Azərbaycan üçün çox əhəmiyyətlidir. Digər tərəfdən, vitse-prezidentlik statusunun dövlət başçısı ölkədə olmadıqda onu əvəz etməsi həm də maraqlı məsələdir".

Bütün bu məsələlərlə bağlı ekspertlərin fərqli yanaşmaları var. YAP icra katibinin müavini, deputat Siyavuş Novruzov "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, vitse-prezidentlərlə bağlı səlahiyyətlər hamısı prezidentə aiddir: "Prezident müəyyən edir ki, kimləri vitse-prezident təyin edir və hansı sahələri onlara həvalə edir. Dövlət başçısı kimləri məsləhət biləcəksə, onları da vitse-prezident təyin edəcək". YAP funksioneri yaxın zamanlarda Qarabağla bağlı referendumun keçiriləcəyi barədə xəbərləri də təkzib etdi: "Referendum yenidən qurtarıb, nəticələr təsdiq olunub, prezident referendumdan irəli gələn qanunların hazırlanıb təqdim olunması üçün sərəncam imzalayıb. Bununla da iş yekunlaşıb. Əgər Qarabağla əlaqədar hər hansı referendumun keçirilməsi tələb olunurdusa, elə 26 sentyabr referendumuna salınardı. Yaxud əgər gələcəkdə tələb olunacaqsa, bu, ayrıca olaraq təqdim olunacaq".

S.Novruzov Qarabağ məsələsi ilə əlaqədar müzakirələrin davam etdiyini vurğula-

Siyavuş Novruzov:
"Biz bunun əleyhinəyik və mövqeyimiz budur ki, Dağlıq Qarabağ bizim ərazimizdir"

İqbal Ağazadə:
"Azərbaycan torpaqlarının geri qaytarılması niyə referendumla həll olunmalıdır ki?"

S.Novruzov "5+2" formulu ilə əlaqədar bildirdi ki, bu, yeni məsələ deyil: "Ümummilli liderin dövründən başlamış, bu günə qədər masa üzərində əsasən iki variant var: paket həll, mərhələli həll. Mərhələli həll prinsipi də 5+2 formatıdır. 23 ildir bu format mövcuddur. Yeni əvvəl 5 rayon azad edilir, daha sonra 2-si, yekunda da Dağlıq Qarabağın statusu razılaşdırılır. Ancaq bununla əlaqədar hələ ki razılaşma yoxdur".

S.Novruzov "5+2" formulu ilə əlaqədar bildirdi ki, bu, yeni məsələ deyil: "Ümummilli liderin dövründən başlamış, bu günə qədər masa üzərində əsasən iki variant var: paket həll, mərhələli həll. Mərhələli həll prinsipi də 5+2 formatıdır. 23 ildir bu format mövcuddur. Yeni əvvəl 5 rayon azad edilir, daha sonra 2-si, yekunda da Dağlıq Qarabağın statusu razılaşdırılır. Ancaq bununla əlaqədar hələ ki razılaşma yoxdur".

mam fərqli planları var və o planların içərisində Azərbaycan torpaqlarının hər hansı hissəsinin bugünkü mərhələdə geri qaytması imkanları sıfıra bərabərdir. "5+2" formatı boş şeydir. Mən onu ciddi və gerçəkləşə biləcək plan hesab etmirəm".

İ.Ağazadə Qarabağa görə referendumun keçirilməsini də real saymır: "Azər-

baycan torpaqlarının geri qaytarılması niyə referendumla həll olunmalıdır ki? Bu, nə qədər məntiqli uyuşdurur? Torpaq işğal olunub, geri qaytarılmalıdır! Dağlıq Qarabağ statusu verilməsi məsələsi də referenduma çıxarıla bilməz, çünki Azərbaycan Konstitusiyası bunu rədd edir". **Ümidli İqbal Ağazadə Qarabağla bağlı vitse-prezidentin olmasını normal saydı:** "Elə bil ki, məsələ ilə xarici işlər naziri məşğul olmur, vitse-prezident məşğul olur. Ona görə də bu cür vəzifə bölgüsü mümkündür".

"Rusiya Mövlud Çavuşoğlunun dediyi kimi, Azərbaycanın işğal altındakı 5 rayonunun boşaldılmasını dəstəkləyirsə, onda niyə bu məsələnin həllini yubanır və Kreml rəsmi İrəvana təzyiq etmir? Məncə, vəziyyət heç də Türkiyə xarici işlər nazirinin dediyi kimi deyil". Politoloq Elxan Şahinoğlu belə deyib. Ekspertin fikrincə, ola bilər ki, rusiyalı diplomatlar 5 rayonun azad olunması məsələsi ilə bağlı Mövlud Çavuşoğlu ilə hansısa fikir mübadiləsi aparıblar, ancaq problem ondadır ki, bu baş vermir: "Əksinə, Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev Nazirlər Kabinetinin son toplantısında dedi ki, böyük dövlətlər Dağlıq Qarabağın "müstəqilliyinin" tanınması məqsədilə rəsmi Bakıya təzyiq edirlər. Demək ki, Rusiya 5 rayonun qeyd-şərtsiz azad olunmasına razı deyil, bunun əvəzində Dağlıq Qarabağda referendumun keçirilməsini istəyir. Bu isə Azərbaycanın maraqlarına ziddir. Mövlud Çavuşoğlu son açıqlaması ilə hamını çaş-baş salıb. Azərbaycan cəmiyyətinə gerçək olmayan ümid vermək lazım deyil. Növbəti 5 ay da "Rusiya 5 rayonu azad edəcək" ümidi ilə yaşamaalıyıq?"

□ E.PAŞASOY

Müdafiə naziri cəbhə xəttindəki hərbi hissənin bölmələrində olub

Cəbhə bölgəsində səfərdə olan Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyi ön xətdə yerləşən daha bir hərbi hissənin müxtəlif bölmələrində olub. Musavat.com xəbər verir ki, bu barədə nazirliyin mətbuat xidməti məlumat yayıb. Məlumatla görə, düşmən mövqelərini müşahidə edən müdafiə nazirinə ərazidəki əməliyyat şəraiti barədə məruzə edilib.

Səngərlərdə döyüş növbətçiliyini yoxlayan nazir şəxsi heyətin məişət şəraiti ilə də maraqlanıb. Bildirilib ki, ön xətdə yerləşən bölmələr içməli su, istiliklə, yuyunma otaqları, isti yataq və digər lazımı qış ləvazimatları ilə tam təmin olunub. Nazirliyin rəhbər heyəti şəxsi heyətlə birlikdə nahar edib.

Ölkə başçısının silahlı qüvvələr qarşısında qoyduğu tapşırıqların yüksək səviyyədə yerinə yetiriləcəyindən əminliyi ifadə edən müdafiə naziri hərbi qulluqçuların döyüş ruhunu, mənəvi-psixoloji hazırlıq səviyyəsini yüksək qiymətləndirib.

Z.Həsənov bildirib ki, şəxsi heyət daim Vətəne sədaqətə xidmət etməli və Ali Baş Komandanın əmri ilə işğal edilmiş torpaqlarımızın azad edilməsi üçün hər an döyüşə hazır olmalıdır.

Rusiya Ermənistanla hərbi-texniki əməkdaşlığı davam etdirəcək

Rusiya Ermənistanla hərbi-texniki əməkdaşlığı davam etdirəcək. APA-nın "RIA Novosti"yə istinadən verdiyi məlumata görə, bunu İrəvanda ArmHi-Tec-2016 sərgisində Rusiyanın "Rostex" və "Qosoboroneksport" dövlət şirkətlərinin nümayəndə heyətinin rəhbəri Vladimir Qonçarov deyib.

O bildirib ki, İrəvanda keçirilən sərgidə Rusiya hərbi texnikasının ən yaxşı nümunələri nümayiş olunacaq: "Bu sərgilər Rusiyanın müasir silahlarının ən yaxşı nümunələrini nümayiş etdirmək, xarici tərəfdaşlarımızın siyahısını genişləndirmək, Rusiyanın Ermənistan və digər ölkələrlə hərbi-texniki əməkdaşlığını gücləndirmək baxımından yaxşı imkandır".

Ermənistanda nazirlik ləğv olunub

Ermənistanda bütöv bir nazirlik ləğv edilib. "Report" "News.am" portalına istinadən xəbər verir ki, Ermənistanın Şəhərsalma Nazirliyi Şəhərsalma üzrə Dövlət Komitəsinə çevrilib.

Bu barədə qərar hökumətin oktyabrın 13-də keçirilən iclasında qəbul edilib.

Dəyişikliklər Ermənistanın yeni baş naziri Karen Karapetyan tərəfindən hökumətdə başlanılan islahatlar çərçivəsində həyata keçirilir.

Bir gün ağa kimi yaşamaq

Zamin Hacı
 zaminhaci@gmail.com

Demokratiya, liberalizm, söz azadlığı, tolerantlıq, dini dözümlülük və sairə bu tipli temalarda söz düşəndə çox işlənən, bəzən də boş yerə işlədilər və nəticədə mitili çıxmış bir aforizm var: "Mən sənənin fikrinlə razı deyiləm, ancaq bu fikri ifadə etmək azadlığın uğrunda canımı verərəm". Belə variantda da işlənir: "Sizin bir sözünüzü də bölüşürəm, ancaq bu sözləri demək hüququnuz uğrunda ölməyə hazırım".

Adətən bu fikrin müəllifi kimi Volter-in adı çəkilir, ancaq məsələ ondadır ki, dahi fransız mütəfəkkiri (*şablona ehtiyac var bəzən - təhsil sistemimiz üzündən*) heç vaxt bu sözü deməyibdir. Heç bir əsərində də yoxdur. O üzəndən bu fikri deyənler adətən əsərin adını çəke bilmirlər. Düzdür, Volterin "Dözümlülük haqda oçerklər" əsərində "Fikirleşin və başqalarına da fikirleşməyə imkan verin" cümləsi var, zahirən xeyli dərəcədə yuxarıdakı aforizmə bənzəyir, ancaq mənaca tamamilə başqa söhbətdir.

Doğrudan da, insan axı nəyə görə razılaşmadığı fikrə görə ölməyə getməlidir? Bu, liberallara hər cür axmaq fikir uğrunda can qoymaq təklifidir, belə getsə hamısı qırlar, insan azadlığını müdafiə etməyə bir köpəyoğlu tapılmaz. Aforizmin müəllifi isə 1906-cı ildə Volterin bioqrafiyası kitabını - kitab "Volterin dostları" adlanırmış - yazmış ingilis yazıçısı Evelin Holl-dur. Özü də sonralar etiraf edib ki, bu fikri Volterin adından yazıbdır.

Ümumiyyətlə, dünyada belə yanlış müəllifli aforizmlər çoxdur, hətta Oksford Universitetinin professorları Boller və Corc 1989-cu ildə bu temada "Onlar bunu heç vaxt deməyiblər" adlı kitab-araşdırma da yazıblar. Yəqin bizdə də belə araşdırmaya ehtiyac var, çünki çox zaman müəllifləri qəsdən səhv yazırlar. Məsələn "Bir millət, iki dövlət" söhbətini göstərə bilərik. Yaxud, deyirlər iqtidar təzə çəkdiyi "Əli və Nino" filmində Rəşadətə düşmənciliyini davam etdirib və onun məşhur "Bir kərə yüksələn bayraq, bir daha enməz" fikrini Fətəli xan Xoyski-nin adından veribdir.

"Tankın qabağında dayanan oğlanlar, pulun qabağında dayana bilmədi" fikri var, bunu Elçibəyin adına çıxırlar. Keçən aylarda bu temada yazmışdım, bir az şübhəmi bildirmişdim, yazıdan sonra Elçibəy dövrünün kadrlarından İsa Bağırov zəng vurdu, dedi o fikir həmin dövrdə Gömrük Komitəsinə başçılıq etmiş İbrahim Vəliyevə məxsusdur, iclasda deyibmiş.

Ancaq köhnə kişilər kimi söhbəti belə uzaqdan fırladıb gətirməyimin mənası var. (*Elə bunun özü də araşdırılmalıdır, bəlkə köhnə kişilərdən qabaq kimsə belə edirmiş, bu hərəkət də plagiatdır? Bəlkə köhnə qadınlar belə olublar?*) Zərafət edirəm, mənası-zadı yoxdur, sütun boş qalmasını deyər yazdım. Əsas məqsədim bir ideoloji sarsıntıyı sizlərlə bölüşmək idi. Yazım bilin, çox kədərənmişəm bu xırda kəşfiyə.

Böyük qəhrəmanımız (*bu da şablon oldu, ancaq orta məktəbdə ondan danışanda "İbnətullah" ifadəsi işlədən tarix müəllimləri yetişdiyini bilirdinizmi?*) Babəkin adından yayılmış çox məşhur bir aforizm var: "Qırx il qul kimi yaşamaq-dansa, bir gün azad yaşamaq yaxşıdır". Əladır. İstənilən xalq üçün qürur mənbəyi olacaq sözlərdir. Ancaq təəssüflərlə olsun, Babək heç vaxt belə söz deməyib!

Həmin fikrin orijinalı 9-10-cu əsrlər ərəb İslam salnaməçisi, "müsləman tarixçiliyinin atası" ləqəbli Əbu Cəfər Ət-Təbəri-nin "Tarix ər-rusul və-l-mülük" ("Peyğəmbərlərin və hökmdarların tarixi") əsərində yazılıb və bu şəkildədir: "... qırx il miskin qul kimi ömür sürməkdənsə, bir gün ağa kimi yaşamaq daha yaxşıdır". Orada Babək bunu Afşindən məktub gətirən, xəyanətkar saydığı doğma oğluna cavabında yazır. Gördüyünüz kimi, burda "azadlıq" sözü yoxdur. Deyilə bilər "ağa kimi yaşamaq" da o mənani verir, ancaq mən bununla razılaşmıram. Babəkin aforizmindəki yüksək mənəvi dəyər mənim üçün əbədlilik itmişdir. Ağa kimi yaşamaq heç də həmişə azad yaşamaq deyil. Ümumiyyətlə, kiməsə ağılıq eləmək elə qul olmağın bir növüdür - ağa məcburdur quluna uyğun yaşasın, onu "saxlasın" və sairə. Bu temala dərindən maraqlanan varsa, Corc Oruell-in "Filin ölümü" əs-sesini oxumağı məsləhət görürəm.

Maraqlıdır ki, sovet dövründə çəkilən (1979) "Babək" filmində də sitatı başqa cür təhrif ediblər. Orda Rasim Balayev qəhrəmanı deyir: "Bu dünyada bir-cə gün azad yaşamaq qırx il boyunduruq altında sürünməkdən yaxşıdır". Bir növ, təhrifi poetik şəkildə ört-basdır ediblər. Məlum məsələdir, sovet hökuməti "ağa kimi yaşamağı" təbliğ edə bilməzdi, o mənada sitatın dəyişilməsi səbəbini anlayıram. Ancaq istədim gec də olsa həqiqəti biləsiniz. Qəhrəmanımız komfort aşığı çıxdı, azadlıq yox.

Eyənüllə Mədətlinin 2015-ci il iyunun 3-də Azərbaycan Respublikasının Ukraynada fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri, GUAM yanında daimi nümayəndəsi vəzifələrindən geri çağırılmasından 1 il yarım yaxın vaxt keçsə də, yerinə təyinat hələ də olmayıb. İl yarım yaxındır Azərbaycanın Ukraynada səfiri və GUAM yanında daimi nümayəndəsi funksiyasını səfirin müavini həyata keçirir.

Bu ilin iyulunda Ukrayna prezidenti Pyotr Poroshenkunun Azərbaycan rəsmi səfəri oldu. Belə proqnozlar verildirdi ki, səfir təyinatı bu səfərdən sonra olacaq. Ancaq proqnozlar doğrulmadı.

Bir neçə dəfə mediada Azərbaycanın Ukraynaya səfir göndərəcəyi şəxsin kimliyinin müəyyən olunduğu və təyinatın tezliklə rəsmiləşəcəyi barədə xəbərlər yayılsa da, bu da gerçəkləşməyib.

Azərbaycanın Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri "Ukraynaya səfir təyinatı niyə gecikir" sualına hər dəfə "səfir təyinatı ölkə prezidentinin səlahiyyətinə aiddir. Ona görə də bu barədə dəqiq fikir söyləyə bilmərəm" cavabını verir.

Bəzi siyasi ekspertlərin fikrincə, Ukraynaya səfir təyinatının bu qədər gecikməsinin səbəblərindən biri Rusiya-Ukrayna münasibətlərinin gərgin olmasıdır.

Politoloq Qabil Hüseynli bu barədə "Yeni Müsavat"a açıqlamasında Ukraynaya səfir təyinatının gecikməsində Rusiya faktorunun olmasını süyləməkdə çətinlik çəkdiyini bildirdi. Onun sözlərinə görə, hansı faktorun bu təyinatın gecikməsinə səbəb olmasından asılı olmayaraq Ukrayna kimi strateji əhəmiyyətli ölkədə Azərbaycanın səfirinin olması vacibdir: "Ukrayna ilə bizim hərbi-strateji əməkdaşlığımız var, Ukrayna bizim üçün hərbi əhəmiyyətli məhsullar hazırlayır və hətta bəzi hərbi əhəmiyyətli zavodların Azərbaycanda tikilməsində iştirak etmək istəyir. Ukrayna ilə Azərbaycanın iqtisadi əlaqələri də yüksəkdir, Ukraynada xeyli azərbaycanlı yaşayır, orada biznesləri var. Strateji planda Ukraynanın bizim üçün əhəmiyyəti Rusiyadan heç də az deyil. Bu nöqtə-

Ukraynaya səfir təyinatının gecikməsində Rusiya faktorunu?

Azərbaycanın Ukraynadakı səfiri postunun il yarım yaxındır boş saxlanması suallar yaradıb

yi-nəzərdən Ukrayna ilə əlaqələrin intensivləşdirilməsinə və bu əlaqələrin daha gücləndirilməsinə böyük ehtiyac var. Bu məsələlərdə də səlahiyyətli səfir əhəmiyyətli rol oynaya bilər. Səfirin olmaması Azərbaycanın strateji maraqlarına uyğun gəlmir".

Politoloq qeyd etdi ki, Ukraynanı daha yaxşı tanıyan, Ukraynada biznes fəaliyyəti ilə məşğul olan, Ukrayna ali məktəblərini bitirmiş, ukrain dilini gözəl bilən kadrlarımız var. Belə kadrlardan birinin Ukraynaya səfir təyin edilməsi yaxşı olardı: "Mən belə kadrlardan istifadə edilməsinin tərəfdarıyam. Ümumiyyətlə, səfir seçimi prezidentin səlahiyyətinə daxil olduğundan qərarı da prezident verməlidir. Amma səfir yerinin vakant qalması, zənimcə Azərbaycana xeyir gətirmir. Hansı səbəb olur-olsun heç bir ölkə ona yaxın olan dövlətdə səfir postunu başsız qoymur. Düzdür, Ukraynadakı səfirliyimizdə müvəqqəti işlər vəkil işləri həyata keçirir. Amma səfir rəqəti etibarilə daha yüksək təmsilçilik səviyyəsidir və səfirin səlahiyyətləri daha yüksək səviyyə daşıyır. Bu nöqtəyi-nəzərdən səfir təyinatı gecikdirilməməlidir. Azərbaycan

sarətlə Ukraynanın ərazi bütövlüyünü müdafiə etdi. Bu gün də Azərbaycanın xarici siyasət xəttində Ukraynanın ərazi bütövlüyü məsələsi ciddi sürətdə müdafiə edilir. Səfir təyinatının bu qədər gecikməsi çətin başa düşülən məsələdir".

"Sizə Ukraynaya səfir vəzifəsi təklifi gələrsə, qəbul edərsinizmi" sualına Qabil Hüseynlinin cavabı belə oldu: "Bu işi mənəndən daha yaxşı bacaran, Ukrayna ilə münasibətləri daha yüksək səviyyəyə qaldırmaq potensialına malik adamlar olduğundan mən onlara üstünlük verilməsinin tərəfdarıyam".

□ Etibar SEYİDAĞA

"Ukrayna Azərbaycan vasitəsilə yüklərin tranzitini 4 dəfədən çox artırıb"

Ukraynanın Azərbaycan üzərindən keçən yük vaqonlarının sayı il ərzində dörd dəfədən çox artıb. Virtualaz.org-un məlumatına görə, bunu jurnalistlərə "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nin sədri Cavid Qurbanov deyib.

Onun sözlərinə görə, bu gündə "Azərbaycan Dəmir Yolları" təqribən 10 milyon ton yük daşıyır: "Azərbaycanda dəmir yolu ilə yük axını xeyli artıb. Məsələn, əgər ötən il Ukraynadan gələn yük vaqonlarının sayı 460 idisə, bu il artıq iki mindən çoxdur. Biz bu rəqəmi artırmaq və daha çox yük cəlb etmək istəyirik".

C.Qurbanov onu da bildirib ki, Azərbaycanda dəmir yollarının yenilənməsi və tikintisi davam edir: "2016-cı ilin əvvəlindən təxminən 200 kilometr dəmir yolu tikilib. Biz gələn ilin sonuna qədər Bakı-Gəncə sürətli dəmir yolunun tikintisini başa çatdırmağa çalışacağıq".

C.Qurbanov həmçinin qeyd edib ki, "Şimal-Cənub" nəqliyyat dəhlizi çərçivəsində Astarada dəmir yolunun 8,3 kilometrlik hissəsinin tikintisi başa çatdırılıb.

Cavid Qurbanov

ATƏT sədri Krim və Qarabağ haqda danışdı

Frank-Valter Ştaynmeyer AŞ PA-dakı çıxışında həll edilməmiş münaqişələrə diqqət çəkib

Avropa Şurası Parlament Assambleyasının (AŞ PA) payız sessiyasının oktyabrın 13-də keçirilən plenar iclasında Almanyanın xarici işlər naziri, ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədri Frank-Valter Ştaynmeyer çıxış edib.

APA-nın Avropa müxbiri xəbər verir ki, Almaniya XİN başçısı Avropa Şurasına üzv ölkələrdə insan hüquqlarının vəziyyəti haqqında danışarkən bu məkanda baş verən münaqişələrə, tanınmamış ərazilərə diqqət çəkib.

"Biz Avropa məkənində insan hüquqlarının qorunması haqqında danışarkən burada baş verən münaqişələri də unutmamalıyıq. Münaqişələr dedikdə, mən yalnız Ukraynanı

və Krimin anneksiyanı deyil, Cənubi Osetiya, Abxaziya, Dnestryanı bölgə və Dağlıq Qarabağ münaqişələrini də nəzərdə tuturam.

Bizim qitədə insan hüquqlarının vəziyyətinin müşahidə edilməsi baxımından belə "qara dəliklər", "boz zonalar" mövcud olmamalıdır. Bu baxımdan, AŞ PA dövrümüzün ən kəskin mə-

Frank-Valter Ştaynmeyer

sələləri üzrə siyasi müzakirələrin aparılması üçün meydan rolunu oynayır. Əlbəttə, burada bəzən bir-birinə qarşı olan ixtilafli məsələlər müzakirə olunur ki, bu da düzgündür. Çünki bura müzakirələrin aparılması üçün xüsusilə də münaqişələrin kəskinləşməsi və gərginliklərin baş verdiyi bir dövrdə - tam uyğun bir yerdir", - deyə o bildirib.

“Rusiya təklif verdi, Türkiyə dəstəklədi, Azərbaycan isə...”

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin Dağlıq Qarabağ mövzusunda sensasion sayılacaq son açıqlaması bəzi “i”lərin üzərinə “nöqtə” qoyub. Prezidentin “bağlı qapılar arxasında bizə təzyiqliq var” fikri müxtəlif aspektlərdən şərh edilsə də, əslində konfliktin həllində dönüş yaratmaq üçün vaxtı çatdığını zəruriliyi kimi də anlaşıla bilər. Bu üzdən ölkə başçısının açıqlaması Azərbaycan xalqı ilə yanaşı, vasitəçilərə də ünvanlanmış.

Vasitəçilər - ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrləri isə ilin sonunadək Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərinin daha bir görüşünü təşkil etmək ümidindədirlər. Ola bilsin, onlar buna nail olsunlar. Bəzi rusiyalı ekspertlərə görə, hətta bir aydan sonra danışıqlar prosesi təzədən canlana bilər, çünki uzun müddətli durğunluq yeni müharibə riskini artırır. Qarabağ münaqişəsi zonasında geniş miqyaslı hərbi toqquşma isə nə Rusiyaya, nə də ABŞ-a əl verir. Səbəblər barədə kifayət qədər yazılıb.

Məsələ də ondadır ki, münaqişənin dinc yolla həllində dönüş əsas etibarilə elə bu iki dövlətdən - Rusiya və ABŞ-dan asılı durumdur. Vaşinqton və Moskva isə belə demək mümkündürsə, ikitərəfli münasibətlər tarixində ən kritik dövrlərdən birini yaşayır - öncəliklə də Suriya böhranına görə.

Hər necə olmasa, Qarabağ məsələsində bəzi ortaq maraqlar - misal üçün, yeni müharibənin arzu olunmaması - Rusiya və ABŞ-ı problemi başlı-başına da buraxmağa imkan vermir. Qısaq, prezidentin açıqlamasından da göründüyü kimi, elə bir məqam yetişib ki, konfliktin həllində yaxın aylarda nəse etmək, təhlükəli status-kvonu dəyişmək lazımdır. Bu “nəse” isə problemin mərhələli həllindən - Azərbaycanın işğal altındakı rayonlarının bir hissəsini azad etməkdən keçir. Başqa istənilən “həll variantı”na cəhd labüd surətdə hərbi toqquşmalara gətirəcək.

Təbii ki, yaranmış vəziyyətə görə Rusiyanın üzərinə daha böyük məsuliyyət düşür - çünki işğalçıya ən güclü təsir və təzyiqliq rıçaqı ona məxsusdur. Prinsipcə, ABŞ da buna qarşı deyil. Xatırladaq ki, aylar öncə rəsmi Vaşinqton Kremlin Qarabağ məsələsində dominant rolunu etiraf etmişdi. Ancaq o da var ki, Amerikanın prosese töhfəsi

Kremlə 5 rayon anlaşması - Ankaradan sensasion açıqlama

Türkiyə XİN rəhbərindən prezidentlərin üçlü İstanbul görüşündən dərhal sonra ilginclik Qarabağ bəyanatı; Putinin İrəvan səfəri ərəfəsi isə “Stratfor” dan anlaşmanı şübhə altına alan xəbərdarlıq gəldi...

olmadan nizamlaşmanı irəli aparmaq çətin görünür. Başqa sözlə, Qarabağla bağlı iki paytaxtın ilkin ortaq anlaşması qəbul edilmişdir.

Belə bir anlaşma varmı? Söyləmək çətin deyil. Ancaq təkrar edirik, müharibə variantının önənməsi üçün hər iki dövlət ilkin mərhələdə Azərbaycanın bir neçə rayonun azad olunmasının vacibliyini yəqin ki, anlayır. Söhbət “5+2” formulunda mərhələli nizamlaşmadan gedir. Rəsmi Bakı bu formula prinsiplərini razılığını verib. Prezidentlərin Sank-Peterburq görüşündən sonra Azərbaycanın yüksək çinli rəsmilərinin açıqlaması buna sübutdur. Qalır Ermənistan. Onu isə yola gətirmək ilk öncə Rusiyanın işidir.

Yeri gəlmişkən, bu gün Rusiya prezidenti Vladimir Putinin İrəvana səfəri başlayır. Putin orada Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatının (KTMT) ali toplantısında iştirak edəcək. Qarabağ bölgəsi “Rus NATO-su”nun təsir zonasında olmasa da, hər halda, mövzunun ən azı, bağlı qapılar arxasında Putin və Sərkisyan arasında müzakirə predmeti olacağı istisna deyil.

Belə bir ehtimalı gücləndirən amillərdən biri də Rusiya liderinin təzəlikcə İstanbulda Azərbaycan və Türkiyə prezidentləri ilə bir araya gəlməsidir. Türkiyənin xarici işlər naziri Mövlud Çavuşoğlunun son açıqlaması bu xüsusda ümidləri artırır. Belə ki, nazir Ermənistanın Azərbaycanın işğal olunmuş 5 rayonunu qaytarması məsələsinin gündəmdə olduğunu bildirdi. Bu barədə Türkiyə mətbuatı məlumat yayıb.

Çavuşoğlu deyib: “Rusiya bizimlə bu ideyanı paylaşdı, biz isə dəstəklədik. Biz Qarabağ probleminin həlli üçün çox çalışmışıq. Ermənistanla münasibətin normallaşması üçün də xeyli iş görmüşük. Hətta İsveçdə saziş də bağlamışdıq (Sürx protokolları nəzərdə tutulur -red.), lakin bu, nəticə verməyib” (oxu.az).

“Bu gün Minsk Qrupunun və Rusiyanın həmsədrləri bəzi konstruktiv təkliflər irəli sürüblər. Gündəmdə işğal olunmuş ən azı, 5 rayonun Azərbaycana qaytarılması məsələsi durur. Rusiya bu təklifi paylaşdı, Türkiyə isə onu dəstəklədi. Bunu Azərbaycan tərəfi ilə də müzakirə etdik. Əgər bu cür addımlar atılsa, biz Azərbaycanın istənilən qərarını dəstəkləyəcəyik”, - deyər Çavuşoğlu Avropa Şurasının Parlament Assambleyasının iclasında Milli Məclisin deputatı Qənirə Paşayevanın sualına cavab olaraq bildirdi.

Türkiyə XİN başçısı Ankaralı İrəvan münasibətlərinə də toxunub. “Biz Ermənistanla da münasibətlərin normallaşmasını istəyirik. Əgər bu problem (Qarabağ problemi -red.) həll olursa, güman edirik ki, Azərbaycan da bunu istəyəcək. Nəyə görə Cənubi Qafqazda bu cür təhlükə, bu cür problem olmalıdır? Niyə o, həll olunmur? Minsk Qrupu da say göstərməlidir”, - deyər Çavuşoğlu qeyd edib.

Çavuşoğlunun Qarabağ, “5 rayon” açıqlaması Putinin Türkiyə səfərindən dərhal sonraya təsadüf etməsi ilə xüsusi diqqət çəkir. Belə çıxır, İstanbulda Qarabağ mövzusu hər halda hansısa şəkildə müzakirə edilib və ən əsası, “5+2” formatı öz aktuallığını itirməyib. Onu da yada

salaq ki, Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan da ötən yay - Sank-Peterburq səfəri zamanı Putinlə görüşdən sonra bənzər bəyanat vermişdi.

Ərdoğan o vaxt demişdi: “Bu məsələ ilə bağlı xarici işlər nazirimizlə Azərbaycanın xarici işlər naziri danışıq. Mən də cənab Putinlə danışıq, o da razı qaldı. Məqsədimiz bölgədəki siyasi prosesləri yaxından təqib etməkdir. Xüsusilə də indi Qarabağ problemi var... Əlbəttə ki işğaldan söhbət gedir. Bu işğal da hər kəs qəbul edir. Madam işğal var, niyə nəticə əldə edə bilmirlər? İndi müəyyən irəliləyişlər var. Cənab Putin bu işlə məşğuldur. Cənab Əliyev də mənə bu haqda dedi. Əgər əvvəl 5 rayon qaytarılarsa, zənn

Azərbaycan Suriyaya humanitar yardım edə bilər, amma...

Ekspert: “Rusiya təklidən çıxmaq üçün özünə müttəfiq arayır”

Rusiya müdafiə nazirinin müavini Anatoli Antonov Pekində keçirilən Syanşan Təhlükəsizlik Forumunda Çin, Azərbaycan, Serbiya, Hindistan və Qazaxıstanın Suriyaya humanitar yardım göndərməyi planlaşdırılması barədə məlumat verib.

Lakin Fövqəladə Hallar Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Oqtay Bayramov “Trend”ə açıqlamasında bu məlumatı təkzib edərək bildirdi ki, Azərbaycanın hər hansı ölkəyə yardım göndərməsi üçün Nazirlər Kabineti qərar qəbul etməlidir: “Bundan sonra Fövqəladə Hallar Nazirliyi qərarı icra edir. Hələlik bizə belə bir qərar daxil olmayıb”.

Buna baxmayaraq, Rusiya tərəfi verdiyi açıqlamanı təkzib etməyib.

Bəs Azərbaycan Suriyaya yardım edə bilərmi?

Mövzu ilə bağlı “Yeni Müsavat”a danışan politoloq Elxan Şahinoğlu bildirdi ki, Rusiya faktiki olaraq Suriya məsələsində təkliyin: “Heç kim ona dəstək vermir. Bu baxımdan da onların məqsədləri aydındır. Hələb şəhəri bombalanır, mülki insanlar həlak olurlar, dünya da günahkar kimi Rusiyanı bilir. Rusiyanın Qərb və ərəb dünyası ilə də münasibətləri korlanıb. Buna görə də təklidən çıxmaq üçün özünə müttəfiq arayır. İndi də Hələb şəhərinə yardım aparılır. Belə bir siyasətə baş vurublar ki, özümüzə tərəfdaş dövlətlər də qoşaq və onlar da bizim təyərələrə vasitəsilə yardım aparınsınlar. Nəticədə təssürat yaranacaq ki, həmin ölkələr də Rusiyanın mövqeyini dəstəkləyirlər. Əvvəlcə Ermənistan Rusiya təyərələri vasitəsilə Suriyaya yardım göndərdi. İndi də Çin, Azərbaycan, Serbiya, Hindistan və Qazaxıstanın adı çəkilir. Əslində bu yardımın əleyhinə deyiləm. Bunun Rusiya təyərələri vasitəsi ilə aparılmasında da qəbahət görmürəm. Ancaq düşünürəm ki, Azərbaycan da Rusiyanın yaratdığı bu dirnaqarası ittifaqa qoşulacaqsa, biz başqa istiqamətlər üzrə də yardımları Suriyaya çatdırıb bilərik. Yeni belə çıxmasın ki, biz ancaq Rusiya vasitəsilə Suriyaya yardım edirik. Digər istiqamət üzrə də bunu etmək mümkündür. Misal üçün, türkmənlər türk mənşəlidirlər və bizə də çox yaxındırlar. Onlara da Türkiyə üzərindən dəstək verə bilərik. Bu vaxta qədər onlara yardım həyata keçirməmişik. İndi zamanıdır ki, türkmənlərə də belə bir yardım edək. Yaxud da bütün istiqamətlər üzrə Suriyaya yardımımızı göstərək. Necə ki, Azərbaycan hakimiyyəti Əfqanıstana yardım edir, onların ordu quruculuğuna milyonlarla dollar ayırır, eləcə də Suriyaya da ən azı humanitar yardım edə bilərik”.

Politoloq bildirib ki, Azərbaycan bunu təkzib etsə də, etməyə də burada pis nə isə yoxdur: “Ola bilər ki, bu informasiyalar Rusiya televiziya vasitəsilə “nəbz yoxlamaq” üçün yayılıb. Əgər Azərbaycan bunu təkzib edərsə, lap yaxşı. Yox, əgər təsdiq olunacaqsa, burada da qəbahətli nə isə görmürəm. Görünür, ona görə təkzib ediblər ki, Azərbaycan bu məsələdə Ermənistanla yanaşı dayanmaq istəmir. Çünki birinci bu işə qeyd etdiyim kimi, Ermənistan qoşuldu. İndi Azərbaycan da eyni yoldan istifadə edərsə, Ermənistanla eyni cərgədə dayanması görüntüsü yarana bilər. Buna görə də yəqin ki, təkzib edirlər”.

Hərbi ekspert Üzeyir Cəfərov isə bildirib ki, dünyanın hansı yerində fəlakət varsa, Azərbaycanın imkanı daxilində ora müxtəlif formada öz yardımını edib: “Dünyanın bəzi böyük dövlətlərinin səhlənkarlığı və məsuliyyətsizliyi ucbatından faktiki olaraq Suriya xarabəyə çevrilib. Bu da bəzi ölkələr üçün planlarını həyata keçirmələri baxımından çox münbit şəraitdir. Plan isə ondan ibarətdir ki, həmin ölkələrə silah-sursat satılır, humanitar yardım adı altında müxtəlif missiyalar həyata keçirilir. İndi Rusiya Azərbaycanın əvəzindən deyir ki, Suriyaya kömək edəcəyik. Yəqin ki, Rusiya müdafiə nazirinin müavini hansısa məsələyə əsaslanıb o fikri səsləndirib. Bu gün Azərbaycanın bir milyona yaxın qaçqın və məcburi köçkünü var. Əvvəlki illərdə onlar üçün beynəlxalq qurumlardan hansısa yardım alırıqsa, son zamanlar bundan da imtina edilib. Azərbaycan hazırda sərbəst şəkildə öz vətəndaşlarının ehtiyaclarını ödəyir. Ola bilər ki, Rusiya özünün arzusunu səsləndirib”.

□ Əli RAİS

□ Siyasət söhbəsi

Xalq artistinin insult keçirən aktyor oğlunun ürək dağlayan həyat hekayəsi

Sevinərək ilk serial çəkilişinə getdi, yolda insult oldu; **Nurəddin Mehdixanlı:** "Eldəniz Zeynalovu tanıyan, onunla çalışan insanlar birlikdə nəse etməlidir"

Xalq artisti Eldəniz Zeynalovun aktyor oğlunun qəfilən insult keçirməsi barədə məlumatlar yayılıb. 38 yaşlı Məmməd Zeynalov oktyabrın 10-da səhər çağlarında serial çəkilişinə gedərkən yolda yıxılıb. Təcili 1 sayılı Şəhər Klinik Xəstəxanasının reanimasiya şöbəsinə yerləşdirilən aktyorun beyninə qan sızdığı məlum olub.

Məmməd Zeynalovun bacısı Gülbəniz Zeynalova "Yeni Müsavat"a açıqlama verərək qardaşının vəziyyətinin kritik olduğunu deyib: "Huşu özündədir, amma insult keçirdiyindən nə hərəkət edə, nə də danışa bilmir. Həkimlər deyirlər ki, 21 günə biləcəkdir - irəliləyiş varmı, qan sovrulurmu, yoxsa yox. Müalicə aparılır, amma böyrəklərində problem olduğundan təzyiqli yükəkdir və mübarizə apara bilmir..."

Gülbəniz Zeynalova qardaşının durumu ilə bağlı rəsmi qurumlara müraciət etmədiyini dedi: "Heç kəsə müraciət etməmişəm. Şəhər xəstəxanasıdır, bizdən pul istəyən yoxdur. Deyirlər ki, biz hər şey edirik. Əgər böyrəklərinə dializ lazım olsa, yardım istəyəcəm. Çünki bu ciddi problemdir. Ağız açmağa da utanırıq..."

G.Zeynalova dedi ki, Eldəniz Zeynalovun oğlu daim ədalət-sizliyin qurbanı olub, ağır günlər yaşayıb: "Ona rol vermirdilər. Deyirdi ki, mənim axı nəyim esikidir, boy-buxunum, aktyorluq sənətim var. O, Akademik Milli Dram Teatrın səhnəsində rəhmətlik Yaşar Nuriyevlə, Telman Adıgözəlovlə tamaşalarda oynayıb. Rəhmətlik Yaşar müəllim onu səhnədə görəndə deyirdi ki, "Eldəniz ölməyib, yaşayır"... Amma onu ştata götürmüşdü. Çox arzulayırdı ki o teatrda işləsin. Deyirdi ki, "atam ömrünün 50 ilini orada qoyub, mən də orada işləmək istəyirəm". Amma 10 il onu götürmədilər. Hər gələn təzə direktora da müraciət edirdi, amma alınmırdı. Sanki kimse istəmədi orada işləsin... Bütün bunlardan bezib axırda İrəvan Teatrına işə düşmüşdü. İki ildir ki, orada işləyir. Ona qədər çox sıxıntı, əzab çəkirdi. Hara gedirsə onu yaxşı qarşılayırdılar, deyirlər ki, sənin yerin elə buradır. Lakin səhəri gün gedəndə deyirdilər ki, iş yoxdur".

Gülbəniz Zeynalovanın sözlərinə görə, qardaşı maddi sıxıntılar üzündən gecə növbəsində tikinti işlərində fəhlə kimi də çalışıb: "Teatrdan aldığı 120 manat dolanışığına yetmirdi. Ailəlidir, gecə növbəsində tikintidə işləyirdi. Bir sözlə, kasıbçılıqla yaşayırdı... Onu seriallara da çağırırdılar. Birca "Planet Parni iz Bakı" KVN teatrının rəhbəri Tahir İmanov və Bəhram Bağırzadə onu tamaşalarına dəvət edirdilər, o da böyük həvəslə kiçik də olsa obrazlarda iştirak edirdi".

Gülbəniz Zeynalova onu da qeyd etdi ki, İrəvan Dövlət Teatrının direktoru İftixar Piriyyəvdən başqa aktyorun yanına gəlib-gedən yoxdur: "İftixar müəllim hər gün gəlir, ağlayır, pis olur. Həkimlərə də deyir ki, nə lazımdırsa desinlər, köməklik olunacaq. Hələ ki ondan başqa heç kim gəlmir".

Tahir İmanov Məmməd Zeynalov barəsində "Yeni Müsavat"a bunları dedi: "Xəbəri yenincə eşitməmişəm, bu gün gedəcəyik yanına. Məmməd çox gözəl insandır. Məşqlərə vaxtli-vaxtında gələn, rejissorun tapşırıqlarını yerinə yetirən aktyordur..."

Akademik Milli Dram Teatrının aktyoru, xalq artisti Nurəddin Mehdixanlı dedi ki, Eldəniz Zeynalovu tanıyan, onunla çalışan insanlar birlikdə nəse etməlidirlər: "Dəxli yoxdur, Məmməd biz bir tamaşada oynamışyıq ya yox. Amma hər halda Eldəniz Zeynalov Azərbaycan teatr mədəniyyətinin çox böyük aktyordur. Hesab edərdim ki, Eldəniz Zeynalovu tanıyan, ümumiyyətlə, onunla çalışan insanlar birlikdə nəse etməlidirlər".

Mən Məmmədi tanıyıram, hardasa 6-7 il bundan əvvəl gəlib bizim teatrdakı çalışdı. Amma sonra nədənsə getdi. Onun nə səbəbdən getdiyi barədə məlumatım yoxdur. Təəssüf ki, cavan bir adamın, aktyorun başına belə bir hadisə gəlib. İnanıram ki, hər zaman sənət adamlarına qayğı göstərən hörmətli nazirimiz Əbülfəz Qarayev böyük sənətkarımız Eldəniz Zeynalovun oğlunu diqqətdən kənar qoymayacaq, öz qayğı və diqqətini əsirgəməyəcək".

Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi Məmməd Zeynalova qayğı göstərəcəkmə?

Sualımıza cavab tapmaq üçün dəfələrlə qurumla əlaqə yatarsaq da, telefon zənglərimiz cavabsız qaldı.

Məmməd Zeynalov uzun müddətdir ki, ailəlidir, övladı yoxdur.

□ Xalidə GƏRAY

Bakı Apelyasiya Məhkəməsinə həbsdə olan sabiq səhiyyə naziri Əli İnsanovun apelyasiya şikayəti üzrə məhkəmə prosesi keçirilib. Virtualaz.org saytının xəbərinə görə, prosese hakim Kəmalə Abiyeva sədrlik edib. Sabiq nazirin apelyasiya şikayəti təmin olunmayıb.

Qeyd edək ki, bir müddət əvvəl 1 sayılı İnzibati-İqtisadi Məhkəməsinə Əli İnsanovun Nəsimi Rayon İcra Şöbəsinə qarşı iddiası üzrə məhkəmə prosesi başa çatıb. Məhkəmə iddianı təmin etməyib.

Əli İnsanovun qarajı vəkili dediyinə görə, keçmiş "Basın"(indiki Fizuli küçəsi) tərəfdə olub. İcra hakimiyyətinin sərəncamı ilə tikilmiş qaraja nazirin həbsindən sonra oğlu arabir gedib baxırmış. "Günlərin birində gedib görüb ki, qaraj sökülüb. Aydınlaşıb ki, kooperativ sökülüb və həmin əmlakı görə 50 min manat pul ödənilib. Kooperativ qarajı satanın kimliyini bəzə demədi. Məhkəmə yolu ilə müəyyənləşdirdik ki, Əli İnsanovun əmlakını Əlizadə Vəfa Tariyel qızı satıb. Bu şəxs məhkəmə vasitəsilə Əli İnsanovun qarajına sahiblənilib və onu satıb. Əslində bu əməl kriminaldır. Biz şikayət verdik və Apelyasiya Məhkəməsinin qərarı ilə ona mülkiyyət hüququ verən qətnamə ləğv olundu. Mülkiyyət hüququ ləğv olunduqdan sonra məhkəmə qərar verdi ki, Vəfa Əlizadənin aldığı 50 min manat da Əli İnsanova qaytarılsın" deyərək, vəkili bildirib. Lakin qətnamə uzun müddət icra olunmayıb və Əli İnsanovun müdafiəçiləri öz mənbələri vasitəsilə Vəfa Əlizadənin "DekaBank"da dəyəri 50 min manatdan da xeyli çox

Əli İnsanovun 50 min manat batdı - "qaraj söhbəti" bağlandı

Keçmiş "Basın" küçəsində ona məxsus qarajı qeyri-qanuni satan qadın tanınmış məmurun qızıdır

olan payı olduğunu müəyyənləşdiriblər. Ardınca da qətnamənin icrasının təmin olunması üsulu kimi, onun bankdakı payının üzərinə həbs qoyulması üçün məhkəmə müraciət ediblər. Məhkəmə səhmlərin üzərinə həbs qoyulması barədə qərar çıxarıb. Amma qərar icra olunmayıb. Əli İnsanov bu dəfə də Nəsimi Rayon İcra Şöbəsinin reisi və sözügedən qərarın icrasına məsul olan Ramin Muradova qarşı iddia qaldırıb. İddiada bu vəzifəli şəxslərin hərəksizliyi qanunsuz hesab edilməsi və bu qanunsuzluq nəticəsində dəyən mənəvi ziyana

görə 50 min manat təminat ödənilməsi tələbi qoyulub. 1 sayılı Bakı İnzibati İqtisadi Məhkəməsi iddianı qismən təmin edib. Belə ki, yalnız icra məmurunun hərəksizliyi qanunsuz hesab edilib. Son məhkəmə iclasında isə sabiq nazirin pulunu geri almaq istəyinə nöqtə qoyub.

Bununla bağlı Ə. İnsanov 1 sayılı İnzibati-İqtisadi Məhkəməsinə müraciət edib. Ə. İnsanovun müdafiəçisi bir müddət əvvəl mediaya açıqlamasında bildirib ki, Vəfa Əlizadə vaxtilə prezident köməkçisi işləmiş Tariyel Ağayevin qızıdır.

Ə. İnsanov 2005-ci ilin oktyabr ayında həbs edilib.

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin hökmü ilə əmlakı müsadirə olunmaqla 11 il müddətinə azadlıqdan məhrum olub.

Bu il avqust ayının 24-də isə Ə. İnsanova yeni cinayət işi açılıb. Sabiq nazir CM-in 234.1-ci (satış məqsədi olmadan qanunsuz olaraq narkotik vasitələri və ya psixotrop maddələri şəxsi istehlak miqdarından artıq miqdarda əldə etmə və ya saxlama), 315.2-ci (hakimiyyət nümayəndəsinə xidməti vəzifələrini yerinə yetirərkən həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli olmayan zor tətbiq etməklə müqavimət göstərmə, xidməti vəzifələrini yerinə yetirməsi ilə əlaqədar ona və ya onun yaxın qohumlarına qarşı belə zor tətbiq etmə və ya zor tətbiq etmə hədəsi ilə hədələmə, bu maddədə göstərilən şəxslərə qarşı həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli olan zor tətbiq etmə) və 317-2.1-ci (cəzaçəkmə müəssisələrində və ya istintaq təcridxanalarında saxlanılan şəxs tərəfindən qadağan olunmuş əşyaların hazırlanması, saxlanması, gəzdirilməsi, daşınması və ya istifadəsi, eyni əməllər təkrar törədildikdə) maddələri ilə ittiham olunur.

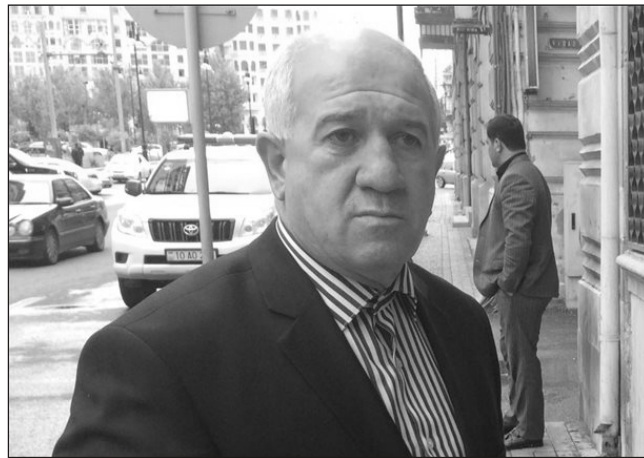
□ "YM"

Ev dustağı olan Maşallah Əhmədov danışdı

Dələduzluqda günahlandırılan keçmiş futbolçu istintaqın düzgün aparılmadığını deyir

Oktyabrın 13-də dələduzluqda təqsirləndirilən tanınmış futbolçu Maşallah Əhmədovun cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi keçirilib. Musavat.com xəbər verir ki, Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə hakim Mirzə Xankişiyyəvin sədrliyi ilə keçirilən prosesdə Maşallah Əhmədov vəsatətə çıxış edib. O bildirib ki, istintaq düzgün aparılmayıb.

"Mən istintaq zamanı da vəsatət qaldırdım ki, iş düzgün aparılmayıb. Ancaq vəsatətim təmin olunmadı. Ümumiyyətlə baxılmadı. İndi də vəsatət qaldırıraq məhkəmədən xahiş edərdim ki, iş düzgün aparılmadı üçün geri qaytarılsın" deyərək, M.Əhmədov qeyd edib. Vəsətət baxılmamış saxlanılıb. Hakim bildirib ki, iş məhkəmə baxışına verilir və növbəti prosesdə qaldırılan vəsatətə baxılacaq. M.Əhmədov ona

şər atıldığını və qeyd edilən ittihamlarla razılaşmadığını söyləyib. Məhkəmə baxışı oktyabrın 17-nə təyin olunub. Qeyd edək ki, M.Əhmədov 2015-ci ilin dekabr ayının 14-də Binəqədi Rayon Polis İdarəsinin əməkdaşları tərəfindən saxlanılıb. Rəsmi məlumata görə, bizneslə məşğul olan "Neftçi"nin keçmiş futbolçusu

Bakıda bir neçə nəfərə 150 min manatdan artıq dəyərde xaricdən daş plitə gətirəcəyini vəd edib. M.Əhmədovun sözüünə əməl etmədiyi və həmin şəxslərin pulunu qaytarmadığı deyilir.

Dekabrın 16-da Binəqədi Rayon Məhkəməsinə M.Əhmədov barəsində üç ay müddətinə həbs-qətimkan tədbiri

seçilib. Qərardan narazı qalan veteran futbolçu apelyasiya şikayəti ilə Bakı Apelyasiya Məhkəməsinə müraciət edib. Lakin apelyasiya şikayəti təmin edilməyib.

Dekabrın 30-da isə Binəqədi Rayon Məhkəməsi M.Əhmədov barəsində seçilmiş həbs-qətimkan tədbirini ləğv edib. Tanınmış futbolçu ev dustaqlığına buraxılıb.

Bu il avqust ayında isə M.Əhmədovun işi üzrə ibtidai istintaq yekunlaşaraq Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə göndərilib. Amma prokurorluq cinayət işinin ibtidai istintaqa qaytarılması barədə qərar çıxarıb. İş yenidən ibtidai istintaqda araşdırılıb.

Məlumat üçün bildirək ki, Əhmədov Azərbaycan futbolunun ən güclü hücumçularından olub.

O, 1977-ci ildən "Neftçi" klubunda oynayıb. M.Əhmədov 1995-ci ildə əsas milli komandada məşqçi, U-21-də isə baş məşqçi funksiyasını yerinə yetirib. O, 2008-ci ilin dekabrından etibarən İsgəndər Cavadovun rəhbərlik etdiyi Azərbaycan Regional Futbol Federasiyaları Assosiasiyasının vitse-prezidentidir.

□ İkkin MURADOV

Beynəlxalq İqtisadi Forumun hazırladığı hesabatda Azərbaycan MDB-nin ən təhlükəsiz ölkəsi hesab edilib. Belə ki, forumun ekspertləri dünyanın ən təhlükəsiz ölkələrinin reyting cədvəlini hazırlayıblar. Reytingdə 141 ölkə yer alıb. Azərbaycan isə reyting cədvəlinin 36-cı pilləsindədir. Reyting hazırlanarkən ölkədə terrorizm də daxil olmaqla, cinayətkarlığa qarşı mübarizə, əhalinin hüquq-mühafizə orqanlarına etimadı, asayiş keşikçilərinin vətəndaşları necə qoruması və digər meyarlar nəzərə alınıb.

Mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat" a danışan Milli Məclisin Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsinin üzvü, **deputat Zahid Oruc** bildirib ki, təhlükəsizlik doğrudan da hər bir vətəndaşın sərvətidir: "Çünki siyasi yönündən asılı olmayaraq, mənə, buna müxalif olmaq qeyri-mümkündür. Əksi xaos, qarşıdurma, vətəndaş toqquşması, yaxud da müxtəlif ideologiyalara bölünmüş mübarizələrdir. Etiraf etmək lazımdır ki, biz bura böyük bir yol keçərək gəlmişik. Qarabağ müharibəsinin ən böyük zərbələrindən biri də insanlarda qanundan və nəzarətdən kənar silahların qalması idi. O dövrdə dövlət bu məsələni həll etmək üçün bir sıra xüsusi addımlar atdı. Bu da nəticələrini verdi. Bundan sonrakı dövrdə təhlükə xüsusi olaraq qonşulardan gəlməyə başladı. Yeni Pankisi dərəsi, Şimali Qafqazda müxtəlif dövlətlərin Rusiyaya dağıtmaq üçün qurduqları ekstremist hərəkatlar bizə də öz təsirini göstərirdi. Bir sıra cinayətlərin tərkibində konkret olaraq, bölgə xalqlarının nümayəndələrinin xüsusi üstünlüyü özünü göstərirdi. Yeni mütəşəkkil cinayət-

MDB-nin ən təhlükəsiz ölkəsində yaşayırıq-qədrini bilək...

Ekspert "təhlükəsizlik hər bir vətəndaşın sərvətidir" deyir

karlıq, ekstremizm, terror və digərləri bütövlükdə təhlükəsizliyə təsir göstərən amillərdir. Azərbaycanda ötən illər ərzində bunun qarşısını almaq üçün həm cəmiyyət olaraq, həm də dövlətin müvafiq strukturları ilə birgə hərəkat olub. Etiraf edək ki, MTN-in ləğvindən sonra Azərbaycan xalqı, həm də daxilə cinayətkarlıq sistemini quran müxtəlif generalların banda dəstələrindən də xilas oldu. Bunun da təhlükəsizliyi möhkəmləndirən bir addım kimi saymaq

olur". **Deputat bildirib ki, bütün bunlardan da önəmli ölkənin xarici siyasətinin düzgün qurulmasıdır:** "Bu gün dünyada neftin 70 faizə qədər müsəlman ölkələrində cəmlənib. Onların isə ekserində ciddi qarşıdurmalar və böhranlar yaşanmaqdadır. Təəssüf ki, neft sabitlik amilinə çevrilə bilməyib. İkinci məsələ isə coğrafiyalardır ki, bu da toqquşmanın mühüm bir nöqtəsi kimi nəzərdən keçirilir. Yeni vaxtla dünya ilə savaş aparan İran

və Rusiya fonunda gərginlik uzun müddət davam etmiş, biz də bunun əsas zolağında yaşamaqdaydıq. Hər iki dövlət də bəlli olduğu kimi, bizim qonşularımızdır. Biz həmin maraq toqquşmalarında özümüzü qorumaq yollarını hər zaman düşünməliydik. Azərbaycan bir dövlətin marağına qarşı digərini qoymaq xətti ilə illər ərzində özünün həm iqtisadi, həm də siyasi mənafehlərini uğurla qoruyub saxlaya bilib. Müxtəlif rəngli inqilablardan yan keçmişik".

Z. Oruc bildirib ki, dini zəmində müxtəlif terror qruplarının planları da nəticəsiz qalıb, qarşısı alınıb: "Hər halda, bu gün nə məzhəb savaşı, nə din əsasında dövlət quruculuğu məsələsi populyar deyil və cəmiyyətdə özünə böyük tərəfdarlar qazanmaz. Hətta Nardaran kimi özünün çox sərt və fərqli ənənəsi ilə yaşamaq istəyən kənd də bu gün Azərbaycan qanunlarına qoşulub və normal münasibətlərin içərisində yaşamaq qərarını veriblər. O

cümlədən biz hazırda Aşura günlərində danışırıq və elə buna da diqqət edək. Bunun özü də bir sübutdur ki, bu gün müxtəlif İslam ölkələrində 13 əsr öncəki həyatını indiyə köçürən, çox sərt şəkildə dini ritualarını cəmiyyət həyatına çıxaran və bununla da ölkənin sivil quruluşlarına təhlükə faktoru olan qüvvələrdən də fərqli durumdadıq. Ona görə də deyə bilərik ki, Azərbaycanın təhlükəsizlik amili uğurlarının üstündədir. Biz bundan sonrakı dövrlərdə də sosial, iqtisadi, siyasi, qanunvericilik tədbirləri ilə bu prosesi gücləndirməliyik".

Təhlükəsizlik üzrə ekspert İlah İsmayıl da "Yeni Müsavat" a bildirib ki, orada nəzərə alınan kriteriyə görə doğrudan da Azərbaycanda terror olmur: "Burada daxilə baş verən MTN hadisəsi və ya digər bu kimi məsələlər nəzərə alınmır. Ümumiyyətlə, MDB ölkələrində terror məsələsi aşağı səviyyədedir. Bu qurumun üzvü olan ölkələrdə bütövlükdə terror yaxın Şərqdəki kimi deyil. Bir məqam da var ki, ölkənin təhlükəsizlik məsələlərində müəyyən kriteriyalar var ki, onlar MDB-də öne çəkilir. Misal üçün, daxilə hansı proseslər gedir və bunun nə ilə nəticələne biləcəyi əsas götürülmür. Aydın məsələdir ki, hazırda nəzərə alınan nüanslara görə, Azərbaycan öndədir. Reallıq budur ki, burada terror baş verməyib və bunun baş vermə ehtimalının olub-olmaması isə sual altındadır".

□ Əli RAİS

Mərkəzi Bank valyuta hərəcları xəbərini yasaqladı-İlginc səbəb

Rəşad Həsənov: "Yeni hərərac qaydaları manatı möhkəmləndirəcək"

Azərbaycanda valyuta hərəclarının nəticələri ilə bağlı ətraflı məlumatların verilməsi dayandırılıb. Belə ki, Azərbaycan Mərkəzi Bankı əvvəlki günlərdən fərqli olaraq, oktyabrın 11-də keçirdiyi valyuta hərərcasında satılan vəsaitin həcmi açıqlamayıb. Bu barədə Dövlət Neft Fondu da məlumat yaymayıb.

Mərkəzi Bankdan isə bildirilib ki, bu yenilik hərəclarının keçirilməsi qaydalarındakı dəyişikliklə bağlıdır. Belə ki, bundan sonra hərərac çıxarılan və satılan vəsaitlərin məbləğləri hər ayın sonunda açıqlanacaq.

Xatırladaq ki, dünən Mərkəzi Bank Dövlət Neft Fondu ilə birgə növbəti ikitərəfli valyuta hərəracı keçirib. Hərəracda ABŞ dollarının son məzənnəsi 1,5986 manat müəyyən olub. Hərəracda dollara tələbatın nə qədər olduğu və satılan dollar kütləsi barədə məlumatlar isə açıqlanmayıb.

Bunun valyuta bazarına, manatın məzənnəsinə necə təsir edəcəyinə gəlincə, iqtisadi

Ekspert Rəşad Həsənov "Yeni Müsavat" a açıqlamasında bildirdi ki, bu dəyişiklik manatın güclənməsinə səbəb ola bilər: "Burada məntiq aydındır. Mərkəzi Bank valyuta hərəclarının keçirilməsi ilə bağlı yeni qaydalar müəyyənləşdirdi. Həmin qaydalara əsasən keçirilən hərəraclara çıxarılaçaq valyutanın həcmi ilə bağlı əvvəlcədən məlumatlar açıqlanmayacaq. Çünki bildiyimiz kimi, sentyabr ayının 9-da Mərkəzi Bank döriyyəyə 300 milyon vəsait buraxdı. Bunun 100 milyonu Mərkəzi Bankın, 200 milyon manatı Neft Fondunda olmaq şərti ilə. Bundan sonra trend manatın xeyrinə dəyişdi.

Bu onu göstərdi ki, bir neçə gün əvvəl valyuta bazarlarında yaşanan panika və banklar tərəfindən ortaya sürülən 900 milyonluq tələb əslində süni tələbdir. Bizim müşahidələrimiz və banklarla apardığımız müzakirələr də onu göstərdi ki, bir çox hallarda bankların daha yüksək rə-

qəmli tələblə çıxış etməsinin əsas səbəbi heç də dollara tələbatın çox olması deyil. Banklarda məlumat olurdu ki, bu gün valyuta bazasına məsələn 100 milyon vəsait çıxarılaçaq. Hərəracda adətən 22-23, bəzən 27 bank iştirak edirdi. Banklar üçün düşən pay kifayət qədər az olurdu.

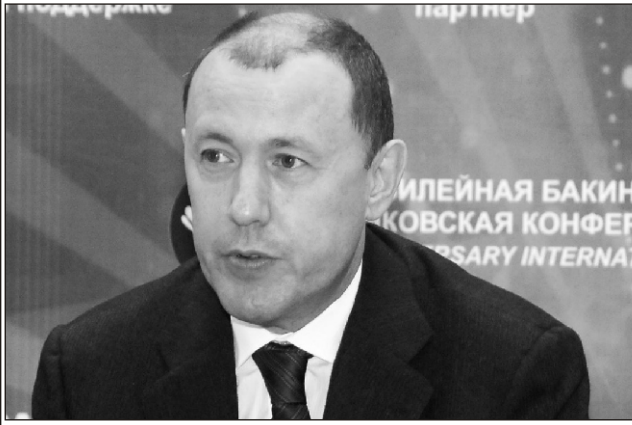
Burada valyuta satılarkən bölgü tələbin üzərində qurulurdu, tələbi çox olanlara üstünlük verilir. Bu da son nəticədə tələb yarışına gətirib çıxarırdı, banklar süni formada tələbi artırır. Bu, mətbuat tərəfindən ictimailəşdirildi və bazarda panikaya gətirib çıxarırdı. Nəticədə qara bazarlarda manat 1 ABŞ dolları üçün 2 manat səviyyəsinə qədər ucuzlaşdı".

Ekspertin sözlərinə görə, belə halların olmaması, valyuta bazarlarının liberallaşdırılması məqsədilə bu hərəclar haqqında məlumatların açıqlanmaması məqsəduyğundur: "Belə ki, hərəraclara çıxarılan vəsaitin məbləğinin açıqlanmaması əslində real tələb müəyyənləşdirilməsinə zəmin yaradan məqamlardandır. Bu da manatın məzənnəsinə müsbət təsir göstərir. Belə ki, hər hansı təklifin olmaması faktiki olaraq, hərəracda iştirak edən tərəflərin daha real tələblə çıxış etməsinə gətirib çıxarırdı. Bunun nəticəsidir ki, son dövrlər hərərac qaydalarının dəyişdirilməsinə baxmayaraq manatın möhkəmlənməsi davam edir".

Rəşad Həsənov onu da qeyd etdi ki, növbəti ildən manatın məzənnəsinin sifariş bazardakı tələb-təklif əsasında formalaşacağı ehtimalı böyükdür: "Bizdə hazırda məlumat yoxdur ki, manat hansı şərtlər daxilində möhkəmlənir.

Bu Mərkəzi Bank və ya Neft Fondu tərəfindən təklif olunan valyutanın həcmi artırılması hesabına baş verir, yoxsa yeni qaydalarla bazarda çıxış edən kommersiya bankları bazara əlavə vəsait çıxarıb, belli deyil. Görünən odur ki, hazırda valyuta bazarı kifayət qədər kiçikdir. Artıq dollarlaşma prosesi ölkədə ən yüksək səviyyədə gedib. İndi dollarlaşma prosesi səngiyir. Banklar manatla kredit vermir. Belə bir şəraitdə hərəracda dollar tələbi ilə çıxış edənlərin də əlində manat yoxdur. Bu mənada görünən odur ki, hələlik situasiya bir müddət manatın xeyrinə işləyəcək. Yeni qaydalarda informasiyanın açıqlanmaması əslində valyuta bazarının yeni oyun qaydaları, daha liberal qaydalarla fəaliyyət göstərməsinə gətirib çıxaracaq. Son dövrlər atılan addımlar ölkədə liberal məzənnə siyasətinə keçid zəmin yaradılmasını təmin edən gedilərdir. Ola bilsin ki, 2017-ci ildə manatın məzənnəsi tamamilə valyuta hərəclarının nəticəsi olaraq ortaya çıxsın və bazardakı tələb-təklif əsasında formalaşsın. Rezervlərin azalması və imkanların tükənməsi də dövlət sektorunun bu bazarda inhisarını, iştirak imkanlarını məhdudlaşdıran amillərdən biridir. Atılan addımlar da məhz buna hesablanıb".

□ Nərgiz LİFTİYEVA

Bu gün Cahangir Hacıyevə hökm oxunacaq

Dövlət ittihamçısı sabiq bank rəhbərinə 17 il həbs istəyib, bəs məhkəmə hansı cəzani verəcək?

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində "Azərbaycan Beynəlxalq Bankı" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin İdarə Heyətinin sabiq sədri Cahangir Hacıyev və onunla birlikdə təqsirləndirilən digər 7 nəfərin cinayət işi üzrə məhkəmə hökmünün elan ediləcəyi tarix məlum olub.

APA-nın məlumatına görə, həmin şəxslərə oktyabrın 14-də hakim Əfqan Hacıyevin sədrlik etdiyi iclasda hökm oxunacaq. Dövlət ittihamçısı sentyabrın 27-də keçirilən məhkəmə prosesində Cahangir Hacıyev və digərlərinin 3 il dövlət və yerli özünü idarəetmə orqanlarında rəhbər vəzifə tutmaq hüququndan məhrum edilmələrini, C. Hacıyev 17 il, İlqar Abdullayev 8 il, Yusif Ələkbərovun 11 il, İbrahim Hüseynovun 11 il, Anar Sultanovun 8 il, Məhəmməd Cahangirovun 8 il, Kənan Orucovun 7 il 6 ay 23 gün, Azad Cavadovun 12 il 11 ay müddətinə azadlıqdan məhrum edilmələrini, C. Hacıyev evindən götürülən qiymətli saat və digər vasitələrin borcun ödənilməsinə yönəldilməsini istəyib.

Qeyd edək ki, C. Hacıyev, Beynəlxalq Bankın Mərkəzi filialının direktoru vəzifəsində işləmiş Anar Sultanov, bankın Mərkəzi filialın müdiri işləmiş İlqar Abdullayev, "Inter Security" MMC-nin direktoru işləmiş İbrahim Hüseynov, Mərkəzi filialın direktoru işləmiş Yusif Ələkbərov, bankın Nəqliyyat filialının direktoru işləmiş Kənan Orucov, bankın Nərimanov filialının direktoru işləmiş, hazırda AFB Bankın sədri olan Məmməd Cahangirov və Bakı Fındıq Zavodunun direktoru işləmiş Azad Cavadov Cinayət Məcəlləsinin 179.3.1, 179.3.2 (mütəşəkkil dəstə tərəfindən külli miqdarda mənimləmə), 308.2 (vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə ağır nəticələrə səbəb olduqda), 309.2 (vəzifə səlahiyyətlərini aşma ağır nəticələrə səbəb olduqda), 313-cü (vəzifə saxtakarlığı), 228.1 və 228.4-cü (qanunsuz olaraq silah, onun komplekt hissələrini, döyüş sursatı, partlayıcı maddələr və qurğular əldə etmə, başqasına verə, satma, saxlama, daşıma və gəzdirmə) maddələri ilə ittiham olunur.

"Beynəlxalq Bank" işi Sankt-Peterburqa çatdı- iş adamının evində axtarış

Polis və xüsusi təyinatlılar Rusiyanın Sankt-Peterburq şəhərinin "Pravda" küçəsində yerləşən "Ermitaj" hotelində və onun direktoru Malik Babayevin Peterqovda yerləşən evində axtarış aparıblar.

"Crimerussia"-nın verdiyi məlumata görə, Malik Babayevin evindən sənəd, notbuk və diskler götürüblər.

"Ermitaj" hoteli "Beynəlxalq Baltik İnvestisiya Şirkəti"ne (MBİK) məxsusdur. Hotelin təsisçisi Malik Babayev və "Stroy-korporasiya OKSMI" MMC-dir. Hotelin baş direktoru isə Elşən Babayevdir. Muzeyin brendinin hotelə istifadə edilməsinə dair razılıq alınıb. (azvision.az).

Şirkət Azərbaycan Beynəlxalq Bankından restavratsiya işləri üçün kredit götürüb və geri qaytarmayıb. Kreditin məbləği faizlə birgə 20 milyon dollara yaxındır.

Qeyd edək ki, Azərbaycan Beynəlxalq Bankı 1,6 mlrd. rubl borcu olan hotelin məhkəmə vasitəsilə üzərinə həbs qoymaq istəyib. Lakin məhkəmə iddianı təmin etməyib.

Ötən il oktyabrın 17-də Eldar Mahmudov milli təhlükəsizlik naziri vəzifəsindən çıxarılandan və komandasının üzvləri həbs ediləndən sonra MTN-in (artıq ləğv edilib) apardığı bir çox qondarma cinayət işlərinin yenidən araşdırılacağına ümidlər yaranmışdır.

"Monitor" jurnalının baş redaktoru Elmar Hüseynovun qətli işi, "Qara Kəmə" əməliyyatı, "Səidin dəstəsi"nin işi, Azərbaycan Beynəlxalq Universitetinin (ABU) prorektoru Mahir Abdullayevin oğurlanması məsələsi, gənc memar-dizayner Muxtar Vəliyevin, "Samir Saniyevin dəstəsi"nin üzvü kimi tutulan Nəriman Abbasoğlunun və digər çoxsaylı qondarma cinayət işlərinin təkrar istintaq ediləcəyi gözlənilirdi. Artıq bu ümidlər puç olmaq üzrədir.

"Qara kəmə" əməliyyatında Azərbaycanda adamları oğurlayan, sifarişlə qətlə törədən Hacı Məmmədovun dəstəsi ifşa olunmuşdu. Eldar Mahmudovun milli təhlükəsizlik naziri postunda ilk və uğurlu əməliyyatı məhkəməyə göndərildəndən sonra bir çox uğunsuzluqlar üzə çıxdı. Məhkəmənin sonuna qədər də həmin uğunsuzluqlara aydınlıq gətirilmədi. Dəstə başçısı Hacı Məmmədovun bir-birinə zidd ifadələri üzrə araşdırmalar aparılmadı, qiymət verilmədi. Məhkəməsindən sonra ömürlük həbs cəzası almış Hacı Məmmədovun özünü E.Mahmudov vəzifədən qovulana qədər heç bir qanuni əsas olmadan MTN təcrüdəsində saxladılar. E.Mahmudov vəzifədən qovulandan sonra Hacı Məmmədov vəkil vasitəsilə bəyan etdi ki, onu illərlə MTN-də təzyiqlə saxlayıblar, vaxtilə birbaşa rəisi olmuş DİN-in Baş Cinayət Axtarış İdarəsinin rəisi, bu işə görə ömürlük məhkum olunan Zakir Nəsirovun əleyhinə yalan ifadələr verməyə məcbur ediblər. H.Məmmədov özünü vəkil tutub yenidən məhkəməyə müraciət etdi, işinin yenidən araşdırılmasını istədi. Amma ona gözlənilənlərin əksinə olaraq "yox" dedilər...

"Qara kəmə" əməliyyatından 8 gün əvvəl, 2005-ci il martın 2-də, yaşadığı binanın blokunda "Monitor" jurnalının baş redaktoru Elmar Hüseynov qətlə yetirilmişdi. 2005-ci ildən bu yana cinayət işinin cildləri arxivlərdə toz qatının altında itib-batmaqdadır. Halbuki Elmar Hüseynovun qətlinə birbaşa iştirak etmiş icraçıların, killer dəstəsi üzvlərinin adları, yaşadıkları ünvanlara qədər bəllidir. Killer dəstəsində Gürcüstan vətəndaşları - Tahir Xubanov, Teymuraz Əliyev, Serqo Davrişov, Nuqzar Bolkvadze və Arçil Kasiya olublar.

Eldar Mahmudovun nazirliyi dövründə bu şəxslərin həbs edilmələri üçün hər hansı bir addım atılmayıb. Gürcüstan hüquq-mühafizə orqanları dəfələrlə bu şəxsləri Azərbaycana ekstradisiya edə biləcəklərini bəyan etsələr də, zəruri sənədlər təqdim edilmədiyindən həmin şəxslər istintaqdan kənar saxlanılıblar. Eldar Mahmudovun nazirliyinin ilk ilində baş-

Eldar Mahmudovun qatı açılmayan cinayət dosyaları

Elmar Hüseynovun qətli yenə də açılmadı, "MTN çetesi"nin şərhləyib həbs etdirdiyi şəxslər də həbsdə qaldı...

lanmış cinayət işlərində saxtakarlıqlara yol verilməsi halları sonrakı 10 il müddətində daha aşkar şəkildə davam etdirilib. MTN generallarına uzanan cinayətlərin açıq-aşkar araşdırılmaması da adı hala çevrilmişdi. Məsələ ondadır ki, Elmar Hüseynovun qətlinə hazırda həbsdə olan MTN generalı Akif Çovdarovun iştirakına dair iddialar var. İllərdir bu bərdə danışılıb. O, həbs olunanda Elmar Hüseynovun qətlinin açılacağına ümid edilirdi. Lakin bu məsələnin üzərindən də sükutla keçilir...

ABU prorektoru Mahir Abdullayevin itkin düşməsi-oğurlanması işi də bu qəbildən olan işlərdəndir. Eldar Mahmudov qovulanda MTN generallarının adı qarışan bu cinayət işinin də yenidən araşdırılacağı ümidləri vardı. M.Abdullayevin qardaşı, hazırda Fransada mühacir həyatı yaşayan Elşad Abdullayev illərdir ki, yorulmadan bu cinayətin araşdırılmasını tələb edir. O, MTN generallarının, müxtəlif rəngli vəzifə daşıyıcılarının, onların sözcülərinin ona qardaşının oğurlanması ilə bağlı pul tələbləri dilə gətirilən videoları da yayıb. Amma Mahir Abdullayev oğurlanması bu günə qədər araşdırılmamış qalıb.

Mahmudov getdi, adını "Səidin dəstəsi" qoyub həbs etdirdiyi 10 günahsız gənci də azad etmədilər

"MTN çetesi"nin 2007-ci il, yanvarın 13-də imza atdığı cinayətlərdən biri də "Səidin dəstəsi" adı ilə ictimaiyyətə təqdim olunan cinayət işi oldu. Həmin gün MTN-in Antiterror Mərkəzi 10 gənci restoranda, əyləncə mərkəzində, çayxanada, bəzilərinə də öz evlərində həbs etmişdi. MTN-in təcrüdəsinə aparılan Səid Dadaşbəyli, Emil Mehbaliyev, Fərid Ağayev, Mikayıl İdrisov, Cahangir Kerimov, Samir Qo-

cayev, Rəşad Əliyev, Ceyhun Əliyev, Bəybalə Quliyev və Rasim Kerimova dəhşətli işgəncələr verib onları Cinayət Məcəlləsinin 278-ci və digər maddələri ilə ittiham etdilər. Gənclərə qarşı dövlətə xəyanət, hakimiyyəti zorakı yolla ələ keçirmə, qanunsuz silah-sursat və narkotik maddə saxlama ilə bağlı şahidsiz, sübutsuz, əsassız olaraq işgəncə verdilər. Gənclərdən toyuna bir ay qalan Emin Məmmədov işgəncələrlə MTN təcrüdəsində öldürüldü. Sağ qalan gənclər əsassız ittihamlarla məhkəmə qarşısına çıxarıldılar və 12-14 il müddətinə azadlıqdan məhrum olundular. Ötən illər ərzində gənclərin bir çoxunun valideynləri stressdən, üzleşdikləri ədalətsizliklərin sonucu olaraq tapdıqları xəstəliklərdən dünyalarını dəyişdilər. MTN-də təmizləmələr başladılardan və qurum ləğv ediləndən sonra bu cinayət işinin də araşdırılacağı böyük ümidlə gözlənilirdi. Amma olmadı...

Hazırda Qobustan Qapalı Həbsxanasında cəza çəkən "Üns" teatrının redaktoru Nəriman Abbasoğlu da "MTN çetesi"nin qurbanlarından. Ondan texniki işlərinə nəzarət etdiyi teatrın daxili şəbəkəsinə giriş üçün izn verməsi istənilib. MTN-çilər "yox" cavabını alandan sonra N.Abbasoğlu həbsə alınıb. Bu, onun ailəsinin dağılmasına, anasının ağır yataq xəstəsinə çevirilməsinə, 2 yaşlı övladının psixoloji durumlarının pozulmasına, özünün şikəst olunaraq 10 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilməsinə səbəb olub. 2015-ci il oktyabrın 17-də Eldar Mahmudov vəzifədən çıxarılandan sonra N.Abbasoğlu prezidentə ünvanladığı müraciətində şərhlənərək həbs edildiyini bildirərək, işinin yenidən araşdırılma-

sını xahiş edib. Lakin bu işi də istintaq təkrarən araşdırmaqdan vaz keçib...

Ötən ilin oktyabrında N.Abbasoğlunun ümidlərini bölüşənlərdən biri də MTN çetəsinin qanunsuz olaraq həbsə yolladığı gənc memar-dizayner Muxtar Vəliyev idi. Babası və atası da memar olan Muxtar Vəliyev 25 yaşından bir çox dövlət əhəmiyyətli layihələrə qol qoyub. Şirkət yaradıb, Avropada təhsil almış, inşaat və memarlıq sahəsində xüsusi təkmilləşmə kursları keçmiş gənc memarları şirkətə cəlb edib. Sumqayıtdakı Heydər Əliyev Muzeyinin, Tarix muzeyinin, Dənizkənanı Parkın, MTN-in yerli şöbəsinin inzibati binasının rekonstruksiya və dizayn layihələrini gerçəkləşdirib. Habelə Heydər Əliyev Fondunun xətti ilə həyata keçirilən Bakı Rəssamlar İttifaqının və onlarla belə binaların layihəsini hazırlayıb. Sahibi olduğu şirkətin layihələri beynəlxalq sərgilərdə uğurlar qazanıb. Şirkətin işlərini genişləndirdikcə, sifarişlər, uğurlar artdıqca, keçmiş MTN-in işçilərinin də diqqətini cəlb etməyə başlayıb və qondarma ittihamla üz-üzə qalıb. 2009-cu il dekabrın 5-də onun ofisinə basqın edən MTN-çilər oranın altını-üstünə çeviriblər. Bir neçə gün sonra isə Muxtar Vəliyev və daha 11 işçisi həbs edilib. 1 il 3 aylıq dəhşətli işgəncələr M.Vəliyev və digərlərinin dələduzluq ittihamı ilə müxtəlif müddətlərə azadlıqdan məhrum edilmələri ilə sona çatıb...

3 gün sonra Eldar Mahmudovun vəzifədən qovulmasının 1 ili tamamlandı. Artıq Mahmudov "vurulmuş" günlərdə yaranan illüziya pərdəsi aradan qalxmaqdadır. Yerdə qalan isə onun çetəsinin törətdiklərinə görə tam olaraq cavab verməyəcəyini yəqin edən acı gerçəklikdir.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Son günlər metrodada gediş haqqının bahalaşması ilə bağlı söhbətlər əsas müzakirə mövzudur. İnsanlar metroda gediş haqqının 20 qəpikdən 50 qəpiyə qalxacağı xəbərini etirazla qarşılayır və bundan narahatdır.

İqtisadiyyat Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Abbas Əliyev mətbuata açıqlamasında hazırda metroda sərnişindəşməyə ilə bağlı qiymətlərin qalxması məsələsinin müzakirə predmeti olmadığını bildirdi. Qeyd edək ki, "Bakı Metropoliteni"nin mətbuat xidmətinin rəhbəri Nəsimi Paşayev cari ilin ilk yarısında metropolitenə sərnişindəşməyə əvvəlki ildəkindən çox xərc çəkilməsi, bir sərnişinin daşınma xərcinin həddən çox olduğunu vurğulamışdı. O, rəsmi rəqəmlərə əsasən sərnişindəşmənin maya dəyərinin 2015-ci ilin yekunlarına görə, faktiki olaraq 54 qəpik təşkil etdiyini (*amortizasiya nəzərə alınmadan 32 qəpik*), 2016-cı ilin 6 ayı ərzində isə maya dəyərinin bir az da azalaraq 52,4 qəpik təşkil etdiyini bildirmişdi: "Hesablama Palatası da ötən ay açıqladığı hesabatında 2015-ci il üçün "Bakı Metropoliteni"ndə bir sərnişinin daşınma xərcini 54 qəpik olaraq göstərmişdi. Ancaq cari ildə yeni tikilən obyektlərin balansına götürülməsi, kommunal xidmətlərin (su təchizatı və tullantı suları, elektrik enerjisi) qiymətlərinin artması metropolitenə xərclərin çoxalmasına gətirib çıxaraçaq. Bu da öz növbəsində bir sərnişinin daşınma xərcini artırır. Ancaq tarifi müəyyən etmək "Bakı Metropoliteni" QSC-nin səlahiyyətində olan məsələ deyil. Bakı metrosunda gediş haqqını Tarif Şurası müəyyən edir".

Bir çox dünya ölkələrində metrodan istifadə qiymətləri Azərbaycandakından baha olsa da, həmin ölkələrdə Bakıdan fərqli olaraq, metroda vahid qiymət sistemindən istifadə edilmir. Daha çox gediş haqqını bir dəfəyə ödəyənlər aşağı qiymətlə xidmətdən istifadə imkanı qazanırlar. Məsələn, Moskva metrosunda ikidən beşə qədər gediş haqqı 7 faiz ucuz, 10-a qədər 10 faiz ucuz, 20-yə qədər 15 faiz

Metroda gediş haqqının yanvarda bahalaşacağı iddiası

Nəsimi Paşayev: "Bu məsələ bizdə müzakirə edilmir"
Natiq Cəfəri: "Yanvar ayında nəqliyyat ödənişlərində də artımların olma ehtimalı var"

ucuz, 60-a qədər isə 33 faiz ucuz olur. Aylıq abunə olduqda isə bir gedişin dəyəri bir qədər də ucuz başa gəlir.

London metrosunda isə gediş haqqı məsafəyə görə hesablanır. Bir sıra ölkələrin metrosunda bir saat ərzində metrodan ikinci dəfə istifadə edən sərnişin üçün gediş haqqı yarıqat azaldılır. Elə ölkələr də var ki, orada tələbələrə, jurnalistlərə metrodan istifadədə güzəştlər olunur. Jurnalistin bir gündə reportaja və ya hadisə yerinə getmək üçün metrodan 4-5 dəfə istifadə etdiyini nəzərə alsaq, onlar üçün güzəşt edilməsi məntiqli görünür.

Maraqlıdır, əgər metroda gediş haqqı bahalaşarsa, tələbələr və jurnalistlər üçün hər hansısa güzəşt tətbiq edilə bi-

lərmə? Ümumiyyətlə, metro qiymətlərinin artacağı ilə bağlı söhbətlər realdır mı?

Bakı Metropoliteninin mətbuat xidmətinin rəhbəri Nəsimi Paşayev "Yeni Müsavat"a açıqlamasında metropoliten tərəfindən güzəştli istifadə haqqında qərar verilməsinin hüquqi cəhətdən doğru olmadığını bildirdi: "Bakı Metropoliteni" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətidir və müəyyən qayda, qanunlar çərçivəsində fəaliyyət göstərir. İstər metrodada gediş haqqının artırılması, istərsə də güzəşt tətbiqi "Bakı Metropoliteni"nin səlahiyyətində olan məsələ deyil. Yeni metrodan, ümumiyyətlə, ictimai nəqliyyatdan güzəştli istifadə ilə bağlı kateqoriyanı da birbaşa Nazirlər Kabineti müəyyən edir. Yəni orada rəsmi qərarla təs-

diqlənir ki, bu kateqoriyalardan olan insanlar metrodan güzəştli istifadə edə bilərlər. Biz də bu qaydanı, sadəcə olaraq, tətbiq edirik. Ona görə də metropoliten tərəfindən hər hansısa bu cür qərarın verilməsi hüquqi cəhətdən doğru deyil".

Metrolarda gediş haqqının bahalaşması haqqındakı söhbətlərə gəlincə isə N.Paşayev bunun hələ bilinmədiyini dedi: "Metropolitenə istifadə edən sərnişinlər 20 qəpik ödəmələri-nə baxmayaraq, bir sərnişinin daşınmasının maya dəyəri 20 qəpikdən bahadır. Buna baxmayaraq, hökumət tərəfindən hər il metropolitenə subsidiyalar ayrılır. Bu subsidiyalar hesabına həmin zərər ödənilir. Hökumətimiz sosialyönlü layihələr çərçivəsinə bu cür maliyyə yar-

dımı subsidiyalar ayırır. Amma yenə də deyim ki, tarifi artırılması və ya azaldılması birbaşa Tarif Şurasının səlahiyyətində olan məsələdir. Bu məsələ bizdə müzakirə edilmir".

İqtisadçı ekspert Natiq Cəfəri bildirdi ki, xərclərin optimallaşdırılması yolları işlənilib hazırlanmalıdır: "Rəqəmlərdə göstərilir ki, metroda daşınma xərcinin maya dəyəri daha çoxdur. Maya dəyərinin də yüksəlməsini bəhanə edərək və yaxud da bunu səbəb kimi göstərərək qiymətlərin qaldırılması haqqında məsələ çox güman ki, yenidən gündəmə gələcək. Amma problem ondan ibarətdir

dən metropolitenə normal, beynəlxalq standartlara cavab verən bir audit olmadan qiymətlərin qaldırılması düzgün deyil. Normal standartlara uyğun audit olsa, xərclər hesabı və bu xərclərin azaldılması yollarında müəyyən addımlar atılsa, gələcəkdə qiymət artımına gəlməsi istisna olunmur. Amma hələ ki biz bunu görmürük. Bütün yükü vətəndaşın çiyinə qoymağa çalışırlar. Çox güman ki, yanvar ayında bəzi kommunal xidmətlərlə yanaşı nəqliyyat ödənişlərinin qiymətində də müəyyən artımların olması ehtimalı var".

İqtisadçı ekspert ictimai nəqliyyatda müəyyən bir qrup insanlar üçün güzəştlərin mümkün ola biləcəyini dedi: "Bütün nəqliyyatlar ümumi kart sistemində keçməlidir. Bu kartların alınmasında, doldurulmasında və istifadəsində müəyyən güzəştlər nəzərdə tutulmalıdır. Yeni bunu etmək

çox asandır və mümkündür. Sadəcə olaraq, Nazirlər Kabineti müvafiq qərarlar verməlidir və hökumətin verdiyi qərarların normal şəkildə həyata keçirilməsi üçün bir mexanizm qurulmalıdır. Metro dövlətə məxsusdur. Amma avtobus şirkətləri var ki, özəldir. Onlar itirdiklərinin mənbəyini həmişə sorğulayacaqlar. Yeni əgər güzəşt edirlərsə, bu hansı mənbələr hesabına olmalıdır. Məsələn, onlara vergi güzəştləri tətbiq etmək yolu ilə vahid kart sistemində keçdikdən sonra güzəşt sistemi tətbiq etmək mümkündür. Bu, dünyanın hər yerində var. Azərbaycan hökuməti Türkiyənin, Gürcüstanın təcrübəsini öyrənsə, nəqliyyat sistemində müəyyən düzən yarada bilər və bununla da endirim, yaxud da güzəştli kartların keçidini təmin edə bilər. Yəni burada çətin bir şey yoxdur. Sadəcə olaraq, buna qərar verib vaxtılı-vaxtında uyğunlaşmaq lazımdır".

□ Günel MANAFLI

Gecikmiş kreditlər- banklar statistikanı dəyişir?

Ekspertlər bildirirlər ki, banklar dollar kreditlərinin artıq ödənilmədiyini göstərməkdə maraqlıdırlar...

Geri qaytarılma bilməyən kreditlərin problemi iki ilə yaxındır ki, həllini gözləyir. Ekspertlər bunu narahatlıqla vurğulasalar da, aidiyyəti qurumlar dövlətdən və banklardan heç bir yardım edilməyəcəyini açıqlayıblar. Nəticədə daha çox dolların bahalaşması səbəbindən dollar kreditlərində yaranan problem manat kreditlərinə də təsir göstərir. Vətəndaşlar artıq manat kreditlərini də ödəyə bilmirlər. Son olaraq isə rəsmi şəkildə açıqlanıb ki, gecikmiş kreditlərin arasında manatla olanların faizi daha çoxdur. Ekspertlərin buna münasibəti bir-mənəli deyil.

Ekspert Əkrəm Həsənov məsələ ilə bağlı musavat.com-a açıqlamasında bildirdi ki, gecikmiş kreditlərin ara-

sında manatla olanların faizinin daha çox olması fikri doğru deyil: "İnanmıram ki, gecikmiş manatla kreditlər daha çoxdur.

Dollarda olan və geri qaytarılma bilməyən kreditlərin məbləği, faizi daha çoxdur. Sadəcə, bankların statistikalarda bunu məqsədli şəkildə dəyişirlər. Məsələn, dollar kreditlərinin vaxtını uzadırlar, müştərilərlə yeni müqavilələr bağlayırlar. Bu yolla göstərilir ki, dollar kreditlərində vəziyyət normaldır. Amma manat kreditində banklar vaxtı uzatmırlar. Əksinə, müştərilər müddətin artırılmasında maraqlıdır. Ona görə vəziyyət belə gə-

rünür. Çünki bununla göstərməyə çalışırlar ki, həm vətəndaşların kreditləri, həm biznesmenlərin kreditləri əsasən dollarla olanda onlar ödənişi verirlər".

Ekspert Fikrət Yusifov isə musavat.com-a deyib ki, gecikmiş kreditlərlə bağlı vəziyyət bir o qədər ürəkaçan deyil: "Ümumi mənzərə belədir ki, bu ilin yanvar ayı ilə müqayisədə ümumi kreditlərin həcmi 4,4 milyard manat və ya 20,8 faiz azalsa da, gecikmiş kreditlərin məbləği 278,3 milyon manat artıb. Bu, o deməkdir ki, banklar kreditlərin ödənilməsindəki çətinliklərin aradan qaldırılması üçün daha real addımlar atmalıdırlar. Hesab edirəm ki, banklar yaranmış vəziyyətdə müştərilərə maksimum güzəştlər etməyə üz tutmalıdırlar. İlk növbədə belə kreditlər üzrə faiz dərəcələri simvo-

lik bir həddə qədər azaldılmalı və kreditin ödəniş vaxtı maksimum uzadılmalıdır ki, müştəri onun ödənişini təmin edə bilsin. Əks halda, vaxtı keçmiş kreditlərin həcmi daha da arta bilər ki, bu banklar üçün arzuolunan hal deyil. İndi artıq Maliyyə Sabitliyi Şurası, Mərkəzi Bank və Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası

tərəfindən görülən tədbirlər nəticəsində kreditlərin verilməsi sahəsində müəyyən dönüş yaranıb. Kredit bürolarının yaradılması ilə bu məsələnin tam qaydaya düşəcəyi şübhəsizdir. Yeni artıq banklar kime kreditin verib bilməsi seçimini dəqiq edə biləcəklər".

□ Rəya RƏFİYEVA

Artıq sağlam insanlar da evtanaziya oluna bilər

Dünya "gözəl ölüm"də yeni cığır açır - şok faktlar, ilginç detallar; din isə bunu günah hesab edir, çünki...

Bu günlərdə dünya xəbərlərində diqqət çəkən bir xəbər yayıldı. Məlum oldu ki, Hollandiyada sağlam adamlara da evtanaziya üçün icazə verəcək. Artıq hakimiyyət bununla bağlı müvafiq qanunvericilik aktı hazırlamağı planlaşdırır. Qanun layihəsi 2017-ci ilin sonlarına yaxın qəbul oluna bilər. Qeyd olunur ki, sənədin hazırlanması prosesinə həkimlər, ekspertlər və etika sahəsi üzrə mütəxəssislər dəvət olunacaq.

Xatırladaq ki, Hollandiya söz ilk dəfə XVII yüzillikdə aktiv evtanaziyayı 2002-ci ildə leqallaşdırıb. Bu qanuna əsasən, evtanaziya hüququndan qarşısalınmaz ağır çəkən və sağalmağa ümidi olmayan insanlar istifadə edə bilər...

Bugünlərdə Azərbaycanda yaşlı insanın intiharı faktı son mövzunu bizim üçün də aktual etdi. Azərbaycan insanı düşdüüyü borc girdabı, ya mənəvi iztirabın sonunda həyatına son qoyur. Evtanaziya, ya intihar? Aradaki kiçik fərq nədir? Öncə ondan başlayaq ki, Hollandiyada eftanaziya verilən tərif aşağıdakı kimidir: "Bu və ya digər şəxsin öz istəyi ilə həyatına son qoymaq qərarı və həmin qərarın bu işdə maraqlı olmayan şəxs tərəfindən yerinə yetirilməsi evtanaziya adlanır". Yunan dilindən tərcümədə isə bu söz "gözəl ölüm" deməkdir. Bu

söz ilk dəfə XVII yüzillikdə F.Beykon tərəfindən işlənib. O, bu sözü "yüngül ölüm" mənasında işlədib, XIX əsrdə isə "kimisə mərhəmətdən öldürmə" mənasını daşımağa başlayıb.

Evtanaziya dedikdə insanın ağılına Yaponiyada xarakiri gəlir. Çünki bu ölkədə özünüöldürmə samuray ənənəsinin zəruri tərkib hissəsi kimi ortaya çıxıb. Üstəlik, dərhal başa çatan ölümü və ya canverməni iştirakçılar da müşahidə edirdilər. Yaponiyada "xarakiri" ("qarıncırma") özünəqəsdin bir forması olsa da, bu, həmin xalqın tarixi-mədəni ənənələrinin simvolu hesab edilir. Bu qəsdin mahiyyətində isə düşmənin əlinə sağ keçməmək və şərəfli ölüm durur. Evtanaziya ilk dəfə 1984-cü ildə Niderlandda leqallaşdırılıb. Dünyadakı ilk belə xidmət göstərən klinika da

məhz Hollandiyada açılıb.

Ən firavan ölkələrdə evtanaziya "fırtınası"

Dünyanın bir neçə ölkəsində insanların həyatı könüllü tərk etməsinə icazə verilir. Birinci məkan Fələstindir. Burada könüllü ölməyin çox sadə və çeşidli yolları var ki, hamısına da "sionist işğalçılarına qarşı şəhadət" deyilir: şəhid olmaq istəyən kəs ölümü könüllü seçir, sonra da israililərə maksimum ziyan vurmaq üçün özünü partladır. İkinci məkan Hollandiyadır ki, burada ağır xəstə olan insanların ölüm seçmələri qanunla rəsmiləşdirilib. Üçüncü məkan ABŞ-ın Oreqona, Vaşinqton, Oregon, Montana və Vermont ştatıdır. Dördüncü ölkə Hollandiya sayılır. Belçika parlamenti evtanaziya qanununa dəyişiklik

edərək onun uşaqlara da şamil olunmasına icazə verib. Qeyd edək ki, Belçika dünyada belə bir qanun qəbul edən ilk ölkədir.

Evtanaziya yolu ilə həyatları ilə vidalaşan isveçrəlilərin sayı 1998-ci ilə müqayisədə 7 dəfə artıb. İsveçrənin Federal Statistika İdarəsinin məlumatına görə, ölüm istəyində olanların 90 faizi əsasən yaşı 55-dən yuxarı olanlardır. 44 faiz halda könüllü ölüm xərcəng xəstəliyi ilə bağlıdır. Eləcə də ürək-damar xəstələri də bu sıraya daxildir.

Biri parti verib, sonra evtanaziya etdirib, o biri isə...

Evtanaziyadan danışmaq, bu qəribə hekayələri yada salmamaq olmaz. Betsi Devis ABŞ-ın Kaliforniya ştatında evtanaziya vasitəsilə həyatına könüllü son qoymağa

razılaşmış ilk şəxsdir. Ölüm-cül xəstə olan qadın ailə üzvləri, ən yaxın rəfiqələri və dostları, qohumları üçün vida qonaqlığı təşkil etmişdi. İki gün davam edən partiye 30 nəfər qatılmışdı. Lui Qerriq sindromu kimi tanınan yan amiotrofik skleroz xəstəsi olan qadın 2013-cü ildə müayinədən keçərkən bu qorxunc diaqnozla qarşılaşmışdı. Rəssam Betsi Devis üç il idi ki, əlil arabasına məhkum idi. İyulun əvvəllərində Betsi Devis ən yaxın rəfiqələrinə, dostlarına və qohumlarına elektron poçtla məktub yollayaraq yazmışdı: "Sizi ikigünlük əyləncəyə dəvət edirəm. Bu parti indiyədək qatıldığınız bütün əyləncələrdən fərqli olduğu üçün səbr, emosional dəyənət, səmimiyyət tələb edir. Sizi ölümümün əyləncəsinə dəvət edirəm". İki gün davam edən partidən sonra onu yataq otağına aparıblar. Burada Betsi Devisə morfin, fenobartial və xloralhidrat qarışığından ibarət inyeksiya edilib, 4 saat sonra isə gözlərini əbədi yumub.

Dünyada uşaqlara evtanaziya haqqı verən yeganə ölkə kimi Belçikada isə ilk dəfə yetkinlik yaşına çatmayan vətəndaşın evtanaziya ilə həyatına son verilib. Sağalmaz xəstəliyi olan və yaşı bildirilməyən uşağa bir həftə içində evtanaziya tətbiq olunub. Belçika mediasında yayılan məlumatlara görə, evtanaziya tətbiq olunan uşağın sənədləri gizli şəkildə Federal Evtanaziya Nəzarət və Qiymətləndirmə Komitəsinə göndərilib. Komitə sədri Professor Vim Distelmans uşağın sağalmaz bir xəstəliyi olduğunu təsdiqləyib və bildirib ki, evtanaziya üsulu uşaqlarda yalnız çox ümid-siz hallarda etibarlı olan bir variantdır: "Sevindirici haldır ki, bu vəziyyətdə çox az uşaq var. Bu qanun uşaqlara şərəfli ölüm haqqını verir. Lakin qanuna görə, uşaq dəfələrlə evtanaziya istəyərsə və valideynləri lazımlı qanuni icazəni verərsə, tətbiq olunur".

Xəstəxanada yer olmayan da evtanaziya ediblər

Evtanaziyanın müxtəlif formaları var. Passiv evtanaziya müxtəlif şərtlər altında qanuni olduğu halda, aktiv evtanaziya bir çox ölkədə qadağandır. Passiv evtanaziya dedikdə, öldürücü yoluxucu xəstəliyi olan birinin müalicə edilmədən passiv olaraq ölümünə gətirilib çıxarılması deməkdir.

Braziliyanın Kuritiba şəhərində intensiv terapiya xəstəxanasının baş həkimi Soares de Souza'nın ən azı, 7 nəfərin ölümündə günahkar olmasından sonra bu fakt cəmiyyətə açıqlanmışdı. İttiham olunanlar arasında Souza ilə yanaşı, daha 3 hə-

kim, 3 tibb bacısı və fizioterapevt olub. Onlar kritik vəziyyətdə xəstəxanaya gətirilən pasiyentlərə evtanaziya tətbiq ediblər. Xəstəxanadakı vəziyyətlə bağlı polisə çoxdan məlumat verildiyi bildirilir. Hətta 2012-ci ilin dekabrında xəstələrdən biri evə yazdığı məktubda onu xəstəxanada öldürmək istədiklərini və evə aparılmasını xahiş edib. Həkimin içiyi Hippokrat andını niyə pozduğu məlum deyil. Belə bir versiya da var ki, o, bəzi pasiyentləri xəstəxanada yer boşaltmaq üçün öldürüb. Əgər onun bu cinayəti sübuta yetirilsə, 2004-cü ildə 15 pasiyenti öldürmüş və daha 240 nəfəri öldürdüyü güman olunan britaniyalı həkim Harold Şipmanı arxada qoyacaq.

Azərbaycanda vəziyyət... qırmızı işıq...

Azərbaycanda isə evtanaziya qanunla qadağandır. "Pasiyentin hüquqları haqqında" Qanun layihəsində tibb işçilərinin ölümü tezləşdirmək haqqında (evtanaziya) pasiyentin özünü, onun qohumlarını və ya maraqlarını təmsil edən şəxslərin xahişini yerinə yetirməsi qadağan olunur. Yeni qanuna əsasən, beyin ölümü faktının konstataşması zamanı pasiyentin həyatının saxlanması vasitələrinin kəsilməsi haqqında qərar yazılı surətdə həkim məsləhət komissiyası tərəfindən qəbul edilir. Qanunda həmçinin qeyd olunub ki, transplantasiya məqsədilə orqan və (və ya) toxumalar çıxarılan zamanı pasiyentin həyatının saxlanılması vasitələrinin kəsilməsi haqqında qərarın qəbuluna transplantoloqların və donor xidmətinin işini təmin edən və maliyyələşdirən şəxslərin cəlb edilməsinə yol verilmir.

Lakin dində bununla bağlı nadir hallarda istisna hal da var. Məsələn, əgər hər hansı xüsusi vəziyyət yaranarsa, yəni ağır sağalmaz xəstənin xəstəliyini başqalarına yoluxdurmaq riski varsa, istisna kimi bu addımı atmaq olar. Amma ekspertlərin fikrincə, bunun kütləvi hal kimi yayılmasına qətiyyətlə yol vermək olmaz.

Evtanaziyayı bir çox hallarda intiharla bərabərləşdirirlər. Bu halda evtanaziya da intihar kimi haram sayılır. İntihar etmək haram olduğu kimi bir şəxsin özünü öldürməsinə tələb etməsi və belə bir tələbi yerinə yetirmək də haramdır. Evtanaziyaya hər necə don geyindirilsə belə, bu, intihar sayılır. Dini ekspertlərə görə, xəstə insanı bu cür öldürənlərlə sağlam bir insanı öldürmək arasında heç bir fərq yoxdur. "Xəstəlik, çətinlik və acı hadisələr insanların sınaqması, imtahanıdır. Quranda da "Allah səbr edənlərəldir", - deyilir.

□ **Sevinc TELMANQIZI**

Kişilər!!! Axırıncı şansı!!!

İsraillə təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətli, qısa müddətlə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zəiflik, meyilin və ereksiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vəzidə düyünlərin amala gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyünməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızıltı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün düyünlə birdən öyilməsi (Peyroni xəstəliyi)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Yuxusuzluq və yuxu pozuntuları
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalqlar və ağırlaşmalar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi. Sızanaqlar
- * Yuxuda iken və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalması
- * Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoxondroz
- * Onurğa sütununun yırtığı, qulunların dərmansız müalicəsi

Həkimə zəng etmək üçün (saat 11.00-dan sonra)

Tel: (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com doktor Vaiz Səmədov.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Əziz oxucular, xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan qəzet və jurnallara abunə olmadığınız Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün zəng etməyiniz və ya email(kioskum.az@gmail.com) yazmağınız kifayətdir.

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvanə çatdırırıq!

Telefon: (012) 434-93-01

Təbib Darya xanım

Onurğa yırtığı, osteoxandroz, sağalmaz yaralar, yanıklar, uzun müddət yataqdan sonra əmələ gələn yaralar, diabetdə trafik xoralar, varikoz genişlənmələr, qadın sonsuzluğunun zəli ilə müalicəsi və digər xəstəlikləri cərrahi müdaxiləsiz, xüsusi məlhəmlərlə və xüsusi metodika ilə inyeksiyalarla müalicə edirəm.

Tel: 051- 634- 40-01; 070-888-91-50

MÜSAVAT

Son səhifə

N 227 (6548) 14 oktyabr 2016

Şahzadə olmağın 10 şərti

Ofis işçiləri daim yorğundur, çünki...

Ofis işçilərinin davamlı olaraq özlərini yorğun hiss etmələrinin səbəbi yuxusuzluq və ya ağır nahar deyil. Bu amillərin müəyyən təsiri olsa da, əsl səbəb oksigen azlığıdır. ABŞ-ın elm adamları ofis və idarələrdə karbon miqdarının yüksək olması səbəbindən işçilərin özlərini yorğun hiss etdiyini bildirirlər.

Ofisdəki karbondioksidin miqdarı açıq havada olduğundan daha çoxdur. Ventilasiya sisteminin düzgün qurulmadığı ofislərdə çalışanların tənəffüsü ilə əlaqədar bu nisbət zərərli həddə çıxır.

Araşdırma zamanı mü-təxəssislər ofis, sinif, iclas otaqlarında və açıq havadakı karbondioksidin miqdarını ölçüblər. Güman edildiyi kimi ən sıx karbondioksid iclas otağında qeydə alınıb.

Yeri gəlmişkən, qeyd etmək lazımdır ki, insan sağlamlığını təhdid etməsə də, yüksək həddə olan karbondioksid insanın beyindəki qərarvermə mexanizmlərinin mənfi təsir edir və yorğunluq yaradır.

"The Walt Disney Company" bir qızın şahzadə adlandırılması üçün 10 əsas şərti açıqlayıb. Bu barədə ötən gün "The Guardian" qəzeti yazıb. Kompaniya rəssamların hazırladığı bir posteri də xəbər yanında yayıb.

Disneyin versiyasına görə, şahzadə ətrafındakıların qayğısına qalmalı, sağlam həyat tərzi həyata keçirməli, insanları xarici görünüşünə görə ittiham etməməli, dürüst olmalı və başqalarının güvənə biləcəyi insan olmağı bacarmalıdır. Bundan başqa, zərif cinsin nümayəndələri şahzadəyə xas

olan özünə güvən hissəsinin olmasını, səhvləri düzəltmək bacarığının formalaşmasını da bu şərtlər sıra-

sında sadalayırlar. Sadıqlıq və heç zaman təslim olma- maq da şahzadəliyin "olmazsa olmaz"ı sayılır.

Atan içirsə, sən də içəcəksən...

İngiltərədə keçirilən bir araşdırma alkoqollu içkidən istifadənin genlə bağlı ola biləcəyini ortaya qoyub. King's College London Universitetinin araşdırmasına görə, bədəninə RASGRF-2 adlı gen olan insanlar alkoqollu içkidən istifadəyə digərlərindən daha meyillidir.

Bu genə sahib olmayan insanlar isə alkoqola qarşı az istək duyur. Araşdırmaya görə, alkoqollu içki qəbul edən şəxsin bədəndəki bu gen avtomatik olaraq xoşbəxtlik yaradan dopamin hormonunun ifrazını da artırır. Amerikada aparılan bir araşdırmada hər 6 nəfərdən birinin alkoqol problemi var. Yaşları 12-20 arasında dəyişən 10.4 milyon insan etiraf edib ki, bir neçə qurtumdan artığını içirlər. 15 yaşındakı gənclərin 70 faizinin isə ən azı 1 qədəh nəsə içdiyi ortaya çıxıb.

Eston qadın... özünə ərə getdi

Estoniyada yaşayan bir qadın özü özünə ərə gedib. O, nikah mərasimində 21 nəfər qonaq dəvət edib. Estoniya mətbuatının yazdığına görə, Kristal La Laksmi adlı qadın özünü səyyah hesab edir. O, yerli mətbuata açıqlamasında bildirib ki, "mən daxilimdəki Kristal adlı qadınla Ra adlı kişini evləndirdim".

Xəbərde qeyd olunur ki, qadın yaxın zamanda bir kişi ilə gerçək nikaha girecək. Onun dediyinə görə, bu "yalançı nikah" da o hadisəyə hazırlıq sayılır. Ona görə də Laksminin toyu da simvolik xarakter daşıyır.

Bu ilin sentyabrında isə Amerikanın Oklahoma ştatında bir qız öz anası ilə məhkəmə qarşısına çıxarılmışdı. Buna səbəb onların nikaha girməsi olub. Qanuna görə, bu cür qan bağlılığı olan şəxslərin nikahı yolverilməzdir. Hər iki qadın aralarında hər hansı intim münasibət olmadığını bəyan edib və bildirib ki, bu cür nikahlar sırf simvolik xarakter daşıyır, ruhların birləşməsi anlamına gəlir. Amma ştat polisi daha sonra aydınlaşdırıb ki, qadınların yaşca böyüyü, yəni ana 2008-ci ildə də öz oğlu ilə rəsmi nikaha girmiş.

QOÇ - Kifayət qədər maraqlı bir gün yaşayacaqsınız. Yeni insanlarla ünsiyyət, tanışlıq və perspektivli sövdələşmələr gələcəyə nikbin baxmağınıza səbəb olacaq. Doğmalarınızla mümkün qədər əlaqə saxlayın.

BUĞA - Gün ərzində mənfi enerjili Ayın sizin bürcdə qərar tutması ümumi işlərinizdə lənglik yaradacaq. Bu səbəbdən bütün vacib işlərinizi mümkün qədər təxirə salın. Qidanıza diqqət yetirin.

ƏKİZLƏR - Proqnozunuzu hazırlayarkən istifadə etdiyimiz bütün mənbələr daha çox səhhətinizə fikir verməyinizə vacibliyini önə çəkir. Bunu bacarsanız, heç bir narahatçılıqla rastlaşmayacaqsınız. Səfərə çıxmayın.

XƏRÇƏNG - Maraqlı tanışlıqlar yolunuza gözləyir. Bu, perspektivlərinizə xidmət etdiyi təqdirdə, fəaliyyətdə müəyyən qədər fasilə vermək olar. Başqalarının sizə verdiyi istənilən sirrə sadıq qalın.

ŞİR - Qarşınızda sakit bir gün durur. Neytrallığınızı qorumaqla yalnız uğur qazanacaqsınız. Fəaliyyət müstəvisində başqalarının dediyindən daha çox öz təcrübənizə bel bağlayın ki, uduzmayasınız.

QIZ - Ulduzlar ünsiyyətdə olduğunuz insanların bədxahlığına neytral yanaşmağınızın əleyhinədir. Çünki uğursuzluqlarınızın əksəriyyəti cəsarətsizliyinizdən irəliləyir. Aktiv olun ki, ədalət qalib gəlsin.

TƏRƏZİ - Bürcünüzün Göy qübbəsində aktiv nöqtəyə çatması digər Zodiak işarələri ilə müqayisədə sizin daha enerjili və işlərinizdə daha perspektivli olacağınıza təminat verəcək. İşgüzar sövdələşmələrdən çəkinməyin.

ƏQRƏB - Astroloji göstəricilər sevgi ümmanına baş vurmağınızı tövsiyə edir. Nəzərə alın ki, hazırda təkənverici qüvvəni məhəbbətdir. Maliyyə və iş barədə gözləmə mövqeyi tutmağınız daha səmərəlidir.

OXATAN - Saat 12-dən etibarən iş müstəvisində bezi kəm-kəsirləriniz qaydasına düşməlidir. Sənədləşdirmə işlərinə diqqətli olun. Hələdici anlarda təcrübəli adamlarla məsləhətləşməkdən çəkinməyin.

OĞLAQ - Təəssüflər olsun ki, ötən gün mövcud olan gərginliyiniz davam edə bilər. Bunun üçün gerek Tanrı nizamına əl uzatmayasınız. Çətinliyinizi dəf etmək üçün etibarlı dostlarınızla bir araya gəlin.

SUTÖKƏN - Hər mənada düşərli gün demək olar. Çünki nəzərdə tutduğunuz planların böyük əksəriyyətini həyata keçirə biləcəksiniz. Üstəlik, maliyyə çətinlikləriniz də aradan qalxacaq.

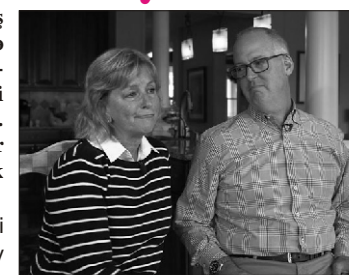
BALIQLAR - Qarşınızda xoş təəssüratlar yarada bilən hadisələr durur. Odur ki, öhdəliyinizdə duran vacib işlərin çoxusuna yetişə bilərsiniz, xüsusən də yeni iş qurmaq istiqamətində. Maddi durumunuz da qənaətbəxşdir.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Arvadının xorultusuna oyandı, ürəyinin döyünmədiyini bildi

Amerikada baş vermiş bir hadisə təcili tibbi yardımın əhəmiyyətini bir daha gündəmə gətirib. Kris Cesmer adlı şəxs bir gecə həyat yoldaşının bərk xoruldmasına oyandı.

Həyat yoldaşı Ceninə oyandırmaq üçün hər şey etsə də, qadın heç bir reaksiya verməyib. Ceninənin dodaqlarının mavi rəngdə olduğunu gören Kris dərhal təcili yardıma zəng edib. Qadının ürəyi döyünmürmüş. Hadisə yerinə gələn həkimlər qadına təcili müdaxilə edərək, onu həyata qaytarmağa nail oldular. Bununla da bir daha heyat yoldaşı xoruldayan insanların maksimum həssas olmasının vacibliyi sübut edilib. Çünki bezi xorultular "əcel zəngi" kimidilər.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYYAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Nazim SABIROĞLU

Lisensiya N: B 114
SAYI: 4.750